

כחכ מאלח מן כדוליס המוסלג כחסידות זלל :

א אדוב

ומצני נוגה לו סביב וכו' ה"ס כמחריד חיים י"ז
אחר ד"ס וכו' נח אל ידע בעיני הדרת מעלתו לכבר
דברי הראשונים אשר נשאלו בפני כפני לדבר גדולות מול פני
מכ"ס וממכתי על פטומוסחי' בהרואותו לי את עושר כבוד תפארת
גדולתו כחיבור מקור חיים וזך כי שישרו דבריו לפני מאד מאד
והיו חכמים מרובים עד ללחמ מ"מ אמרתי מה רב גובריה להשיג
על גדולי קדמונים אשר ילא סתם בעולם ולהשיג על אריות אשר
מוחס. והשיג לי מה שהשיג ולברר דבריו הראוי מה שכחם להשיג
על המוס' בסוגי' דער הפשוטה נקשם [פי"ן השוכה ק"י] ועדין
לא הניח דמתי נזה כי הלא גופא קשיא כי לא היה הפנאי מספיק
או לירד לשמקם על אומה הלכה נפ"ח ולבחון דבריו לראות אם
יירד לאמת השמי ופסח כיון או לא גם מגן שילאו דבריו כסוגיה
היה ללמד על זכות על הכלל כלו דלאו כל אפי שוין. ופסח
מלמתי און לי ויישר כחי אשר דברתי כי לדחות דברי נכרא מפני
נכרא אף כי להוליא דוכב שפתי ישיים מסגי חדשים קשה מאד .
פהניס אלי ספר מהדורי כמרה דספר ר"ס ורואתי כי עידי דינא
לנפשיה והראה כי לשוא לרף לורף מכ"ס לרף סו"ב השנות כספרו
חש"ס על דבריו שג"ס. והלא ק"י אם ככה נפסח לאיש כדורו לרף
מה פסל כהשגתו על דורות הראשונים שלכס פסח כפס"א ואין
היינו למ"ס וכו'. והשכתי לו. פמוד השחר וכו' כמחריד' י"ז כחכו
השניג ודלי טוכה ומוחס מגולה מהלכס מסיתרת ונדרון הספר
הגדול הוס שהשיגי אל מחזו חפני לו לא נחמי ולא שלוחי עד
שהכאמי ספר הג"ל אל חדר תורתו ועברתי על דבריו ואמרתי כרוך
ה' שהכאמי כדרך אמת ואם ח"ו בגיתי נאיה מקומות כספרי מ"ה
ומכריו כהשיג על גדולים שקסס פכה ממחתי שלא כדת של חורה
לבי אכפני כי שגילות מי יבין. שקלתי למסרפי דבריו האגרת שית
של הרב הג"ל כספרו מהדורי כמרה כי לפסות סגורין לדבריו
העביר עלי הדרך ותושע לי ימיני להראות לכל כי כל אותן רוחות
גדולות וחזקות לרפמו חין מזיון דברי מקומן והלואי שיהיו כל
שמועתי כדירין אלהן השנות שכתבתי כספרי חש"ס. וירע מכ"ס
שם אני ידעתי שראוי לכל אדם לחשוב עלמו סרס ילא עתק מפיו
לחשוב אחרים שטעו ושגגו ושחין זה רכוחא ולא שכח או מפשה
אומן להשיג על מחכרים ולחקות על שורשי רגלם ולפספס כדבריו
ולשמוח ולהתפלל בתקלתם ח"ו ונפשי יודעת מאד מ"ס כס"ח
ס' תמל"ס גם מ"ס כהקדמת המהרנס לספר חובות הלכות. אלו
מן הקדמונים ואחרים ישרי לכ מ"ס כהקדמת ספר מתנת כהונה
וכהקדמת ספר ריוף אהבה והביא מ"ס כספר בית לחם יהודה
וכספר חסדי ה' דרך כ"ו וכס"ס מנחה חדשה. וכספר ארבעה
חרשים כהקדמת חלק קנאת אפרים. ומ"ס מהר"א בן הגלון מהר"ך
כהקדמת פרישה ודרישה חלק י"ד וככהקדמה ספר זקוקין דמורא.
גם כספר כחינת הדת ד"א פ"ב. וכהקדמה שכלי אמונה. אלה
וכאלה ידעתי שזכרו דבר הרע הזה שנהגו קלח שכאים ככוונה
וריון ובסוריוני על מחכרי ספרים לא כאלה חלק השלמי' שמסריחין
לישב דברי חכמים ומחכרים שקדמם וכמ"ס כמשה מכ' נגשים
ספ"ס ופי"א ר"א לריב"ב חסס גדול אמה שקיימת דברי חכמים
וככה' כחכ הרמב"ם כהקדמתו לפי' משניות שראוי לדון חכמי
הדור ביתר שאת לזכות וככה' כחכ הרא"ס פרשת מזורע סוף
פסקא מתחלת והסגירו שית ועי' מ"ס כהקדמת משמרת הבית
על שטתו עליו הראיה ככל דרך הבית. מ"מ כמה דברים אמרתי
אם כוונת המשיג בעלם וראשונה לבקר מומים ואוהס לטעון וסוה
לפרוק אכל חין ראהי מכל זה לכבוש אדם נכוחתו ודכס וחלכ
אשר תחת לשונו כהשיגו ידו להשיג על דורות שלפניו בעלם תומו
[ע"י סוף השוכה כר"ד פ"ב] והרי ככה עשו קדמונים וראשונים
לראשונים שקדמם כאשר עשו בפני מוס' על רש"י וכן הפוסקים
כלל המשך הדורות כמ"ס הרא"ש [הוא כלל כ"ס דין ס' וע' כס'
ט"ו וס' מ"ה] חורה היה ואין מחיטין לשום אדם ובמחין המלות
השיג הרמב"ם מאד על כה"ג שהיה גלון וחור הרמב"ן והשיג על
הרמב"ם וכו' כמ"ס קכ"ג ידעתי כי שכלי אינו שלם וכו' ואמ
איניי חושד אומן כדבר הזה וכו' ואף כי קס אחרינו גדול אשר
ומיכר ספר נחמד למראה שמו מגילת אסתר וביקש כחזקה יד

א

לכיל הרמב"ם מיד הרמב"ן מ"מ אומר אלי מגילת אסתר הוה
לאו כרה"ק נאמר כאשר נברתי לאור נר שכל כל איש שר הולך
אם אחי אל ארפים אומן קונטרס נקונר. ופי"ן כהקדמת המסרס
ספר כחינת עולם ומ"מ מ"ס הרא"ש כפירשו על קלחם כספוק
אל תכלה את פ"ך כהשיג על פיוסי הקלירי וכספר נשמת חיים
ט"ז פ"א מביא לשון הרמב"ם לקלח מתייליא שלפולס אל יטלך
אדם דפמו אחר גיוויו כי הציירס לפניס נכרא וכו' לכן קמתי
ונתפוררתי לכחוכ מאמר שלם על דברי כפל ג"ס כמ"ס הג"ל ויכחו
דבריו. וזה לשוני כהלל הרודף ביתרון עודף מיד הנדרף אשר
נהסך אל רודפו ככל פחו ותקפו. וככוונה ורלון כיון ורלה. להכות
הרודף אל החומש ולפסל כליוחיו לעומת הפנה. וללמוד זכות עלמו
על הכלל כלו ילא סרה ולא פלחה כידו ינע ולא מלח :

השנות

על מ"ס כספר נחלת שבעה שני שפשה סניגורין
לדבריו אשר כחכ כג"ס קמא נגר. י"ז השנות אשר
השנתי עליו כספרי חוס השני ותושע לי ימיני לערוך משפט לפני
כל ידוע ומכין ולהודיע אף שרף אחר הרודף לא השיגו לא הג"ל
עלמו רק יהיו לפני המעיין שלשה ספרים נפחמים כספרי חוס השני
וספרי נחלת שבעה קמא ור"ס שני הוא מהדורי כמרה או יליח
דרכו וזו יטכיל. זה לשוני כספרי חוס השני כהשוכה האחרונה
דף ק"ז פ"ב. והכה מקרוב הגיעני ספר אחר ורואתי שהאריך
כשיעור כתובת אשה ואחר כקסם המחילה מכבוד תורתו ואמר
כי לא חש לקימחי' וכו'. וטוב בעיני לבאר מספר סו"ב השנות
עניו. ה"ה העתיק ד' מ"א פ"ג (כדפוס חדש דף י' ע"ד) דברי
רמ"א כח"ס ס' פ"ו כדכוחת כחולה פ' זכורים וזה כורכס וכו'.
וכחכ הרב המחבר כג"ס כמהדורי' כמרה על זה וז"ל מ"ס ולא
נמלא מאן דס"ל שיפור פ' זכורים וכו' וממילא הוא בן וכו' וכי
הדרישה שלדעת הרמ"א כחוכס כחולה פ' זכורים. ועל זה אני
אומר אף שהשנתי עליו חלושה מאד מ"מ אינה דחוייה כי עיקרה
על מה שהחמיל כהפחית דברי רמ"א מלה כמלה וסיים פכ"ל .
וכאמת לא זכר רמ"א סך פ' זכורים. ומ"ס הרב דממילא הוא גם
אני ידעתי כי ממילא הוא וגם תיטקות של בית רב יודעין זה
ולמה לו להוסיף כלשון רמ"א ועי' כמ"ס שכלי' הדרישה חין לו
סיוע כי הדרישה לא כח להפתיק לשון רמ"א רק כחכ המכוון
משא"כ הרב שהפתיק וכתב פכ"ל ואינו כלשונו (א"כ לאריך גיסא
מאחר שקשה עלינו דברי רמ"א פה אמ"ס כ"ד ס' ש"ה גם
כדאותו מקור שיעור יו"ד וה"א זכורים שמוכס מר"מ דס"ל כחוכס
דאורייתא נלרך לדחוק ולפרס ש"מ' לכסוף שמונה פעמים יותר לל
קאי על שיעור יו"ד או ה' זכורים רק על מ"ס שכתובת כחולה
ו' סלטים וריבס ולפי זה כ"ס דהיתר שכחכ כג"ס ח"פ יותר שהא
פ' זכורים כככול דמי וכל זה מלמתי כספר חדש ילא לאור זה
שנה פ' על א"ה שמו בית שמואל והשיג על מה שהבין הדרישה
שח"ס יותר קאי על י' זכורים פ"ס ס' ס"ה ס"ק י"א וי"ג וכספ'
מנן אחרים על א"ה ס' ש"ד ס"ק ל"ד שכתב שיש עיזות כדפוס
כהנ"ס זו ופשוט לרפמו ג"כ שיש משערין קאי על כחוכס דאורייתא
רק מ"ס שכלי' כחלקת מחוקק ז"ל) ואף כי ההשגה מלד שמה
קלה כחתי להזכירה מפני דמישך שייכא בנוף השגה כמ"ס רמ"א
דהמשערין י' זכורים כחולה אולי כשיטת אותן דס"ל כחוכס
מדרבנן ושהכוכס מדאורייתא שמונה פעמים יותר. ועי' השכוכס
לאו דוקא ב' פעמים רק קרוב לי וכדבעינן למימר לקמן לכן מה
שהוסיף כדקדוק פ' זכורים הוא גורע. מלכד מה שלישיא יסירה
הוא כמו שהקשה הש"ס פ"ו דכוכרות דף מ"ה ע"ג. מתיילא אחת
לאשמועינן. ופ"מ כקונטרס' שלי על כללי הש"ס. כג"ה ערך
חשכון וערך מינן. ועוד דאף דהשגה זו לכדה אינה כדלי להשיג
מ"מ כחכתי ונרסתי לשאר השנות החזקות גדולות וכזורות כמ"ס
משל ליידי וכו' אשכח ברבכא וכו' :

עוד

כחכ מקמי הכי עליו ח"ס מאי דכתב דאין דעת יש
משערין שס לומר כחוכס דרבנן דלאלא לעיין מאי משערין
וכו' אם לא שס"ל כחוכס דרבנן איני מכיר לשון מנומנס סוס
דמאי קשיא לי' לעיין מאי דאין יכזר ענין מה דמשערין סך כחוכ
כאם נישא כחוכס דאורייתא ממח דלס אמרינן כחוכס דרבנן דינן
ך וינן כך תכלית השיעור הוא למען מיע כמעות סך כחוכס
כמה הוא :

וטרם נכח להשגה שני' שמהדורי כתר דגל' נוסף לדקדק בדברי נבי' בספרו במהדורי קמח שם נוסף על מ"ס כספרינו מה"ס ששמה מלך כפת שחשכ' ע"ס הכתוב יסוד מוסד כאלו הוא הלכ' למטה מסי' ששווי של זקוק [כל"א מרק] ח' ר"ס שכתובת כחולה פ"ח זכוכים ג"ר כזוה נתייב קושיית הדרישה שהקשה שראוי להיות ככסף מדינה כשווי יותר מ"ז סלעים ורבי' מפני ו' חלקים נחושת שבו ויחא להרב שנחושת הספר בחמשים סלעי' לורי הוא שווי ה' רביעים זכוכים. עמ"ס בהשגה זו לקמן :

והנה למר' קושיות הדרישה אפשר לומר כי אין הקושיות נכונה רק כחא נתיב שמשקל סלע לורי וסלע מדי' שוין בלמזג גם ש"ס סלע לורי שמונה ספמים כסף מהכסף ש"ס בסלע מדינה מלמזג. ושי' בסלע מדינה בלמזג ו' חלקי נחושת וחלק ח' כסף שחא י"ס מעט מוסיר פחות או יתר ככל אלה אין קושיות כלל (וע"כ נאמר זה בדברי לורי ודברי מדינה ואפילו כחמה ש"ס ג"כ לורי ומדינה כערך זה. כדפי' הקונטרס בנ"ק דף ו' פ"ב וזכר בכלם בפי' כש"ס שמדינה אחד מח' כלורי דגם לדעת הרב כלל יותר מעט) כי י"ל שכלל לורי מעט יותר מח' ספמים שכלל מדינה או י"ס בו מעט יותר מחלק שמדינה נחושת שבו או שמשקלו מעט יותר ממשקל סלע מדינה ולכן נכלל חסרון נחושת שבו ככסף שבו (כמו שהוכיחו המוססו' ר"ס הזהב ובכורות דדינר זהב הוא פ"ב מדינר כסף. וא"כ ה"ה ה"כ ימא' שסלע מדי' שהוא רובו דרוב נחושת היה דק וקל פורתא מסלע לורי שהוא כסף מוזקק ובר"ס י"ד רכלים כרי לקבל סלעים פ' הרע"ב שכלל סלע ד' דינרין מכלל דיש חילוק בשיעורים וכדאיתא בגמרא גבי סלעי יבודה והגליל כמ"ס כספרי מה"ס. וכן בדברי דברי קדרית' וכן במטה דינרי כדמוכה בגמ' פא"ס. פיין לקמן [על"ק ד"ג פ"א] השגה י"א י"ב והכי משמע איסור האטלקי וכן מעות קסופקיא דקוק כמורות ובסירוס ר"ס שם שיהי כבירות פ' סמ"פ סי' מ"ב סל' בס"ק ומהיכן פשיטא להרב שהיה סלעי לורי ומדינה במשקל שזה מלמזג (האמנם כספר הי"ד פ"ג מחובל ומזיק מוכח דס"ל דדינרי זהב וכסף משקלם שזה ואין דבריו מוכרחים דלאו דוקא שזה בלמזג) וק"ל ולכן ל"ק קושיות הדרישה. ואם קושיות הדרישה קשיא לא מליא ביש משפירין כלל רק במ"ס רז"ל כפרק שור שנגח ובס"ק דקדושין דסלע מדינה הוא חלי דינר וכבר ידוע דסלע לורי ד' דינרין ואם משקלם שזה ויש בסלע מדינה בלמזג ו' חלקי נחושת קשה שווי זה נחושת היכן הוא. ולדעת הרב דקשה לי' על חסרון הי"ד זהב בכתובה לדורי' ל"ל ג"כ ששווי של זקוק בלמז' גדול חלי ר"ט ותו לא והוא דבר שאין הדעת סובלתו ואת זה תזכיר לקמן בג"ה השגה י"ד. ועוד השקפה אחרת המפיי' ממחזק בל"ק וראה מה בין קושיות הדרישה לקושיות הרב וישונו כי הדרישה הקשה לפוס חורסי' יפה על כתובה דרבנן שיטה מן הראש' יותר מששה סלעים ורבי' כלל קודם מפני ז"ס משקל זה נחושת שבו כי עיקר חשבון של הסלעים כשוים שכתבו הם כסף נקי. אבל הרב כל"ס לפי קושיותו ומירולו הוא לומר כי מ"ס האגודה שהוא מר' דשעפתא שכתובת אלמנה ה' זכוכים ושל כתובה יו"ד הוא פ"ס שווי של נחושת שבו. ולכן בכתובה דאורייתא כליר לה משווי ח' ספמים מפני חסרון הנחושת וזה הכל שא' ודבר כז' כי ראשית דברי האגודה בשיעור הכל' ז"ל מנה פ' ר"מ דהוי זקוק וכו' וכ"כ גם כן האגודה במסכת כבורים סימן כ"ג מלינו למידין דלא היה יסוד השיעור רק על כסף זה דרור. מלבד מה שכתב הרב נבי' קמח ש' ואין לומר דאם נחשוב וכו' לשונו משוכש ומגומגם וא"א לי לירר לסוף דעתו מה קשה ליה אז מה מיר' רק שאין מנוקשי ליתן שמן ח"ו מה שאין בו נפקותא. וראיתי שהרב הגדול הסמ"ע בנ"מ סי' ת"ך ס"ק ס' הרגיש במוספת נחושת ש"ס בסלע מדינה כשווי מר' הנחושת והעולה מדבריו להמפיי' שנאמח שווי של סלע מדינה יותר מחלק שמדי' משווי של סלע לורי. וז"ל דשמיי' שאל"ל לאו דוקא גם פלגא דזוזא לאו דוקא. אם כן גם הדינר מדינה שזה מעט יותר. ופ"מ י"ס משפירין דבלגודה לא נתנו לב' לנחושת כלל :

בהשגה ב השגתי על גל"ס נבי' לפי שיטתו שיש גם בסלעי דאורייתא נחושת והא ליתא והכי דפשיטא הוא וכמ"ס חיהו נוס' בכתה דוכתי שהוא כסף נקי וכחז' וז"ל כל מה

שכתבתי לא כתבתי רק לפי קושיית הדרישה למה לא נחשב הנחושת וכו' דאף אם לדבריו דגם בכתובה דאורייתא היה ו' חלקים נחושת וכו'. לא ידעתי מאי קאמר ולדבריו דמאן כי קושיית הדריש' הי"ך מהלכת קושיית הרב אשר עליו אמר לדעתי מיושב כי הדרישה הקשה על כתובה דרבנן שראוי להיות יותר משווי ו' סלעי' ורבי' כסף נקי אחר דיסוד מוסד דכתובה דאורייתא רק כ' סלעים כסף נקי בלי נחושת. ומ"ס הרב להראות חלקי הסותר מה פיין חלקי סותר דבר שלא זכר ולא פקד שום אדם. וכבר כתבתי דהמשך לשונו במ"ס ואין לומר דלא אין לומר כי אינם רק גמזג דברים בלי פסס. עוד שם כל"ס קמח ז"ל ולכן לפי מ"ס יחשכ' שיווי הנחושת רק לה' ר"ז פולגים ממ"ס רק הרגיש הדוחק שיפול כזה ומ"מ לא נאחר מיני' כי לפי' יבוא לפרא נחושת ל"א פ"ן לא וחשוב כי משקל הנחושת ו' ספמים כמשקל הכסף :

השגה ג כחב על מה שכתבתי כספרי מה"ס וז"ל עוד כחב וז"ל ואלא מתחמ' שיחשוב הכסף כ"כ כוול וכו' לא הכנתי מה מקום לתמוה שם שחושב כל לוט לחי' ר"ס פ"ב לשווי. וכתב במהדורי כתר דגל' חא"ס שלשונו אינו מוכן לי וכו'. והיא פלמה השגה י' מש' מדברשנו וכו'. לא ידעתי למה לא הכין לשווי ומה קושי' נמלא בו מדרש שחא פלמה השגה י' לא היה ולא נברא לא שם ולא נפ' זה כזה כלל :

השגה ד על מ"ס כספרי מה"ס על מ"ס גל"ס דמ"ס בהג"ה רמ"א דשיעור ב' זכוכים הם פולגים ואין אפשר זה אחר שכתב דה' סלעים הם ה' לוט ורבי' וכל לוט חלי ר"ס. והשיב הרב במ"ב גם כזה שלא כתב כך רק דרך שיקל' וסיריא וכו'. דמי למ"ס ג"כ על השגה ב' שג"כ להראות כל חלקי הסותר ולא זה וזה שיש בהם רוח חיים. ואף אם דבריו במ"ב יכנסו בלזני הקורא אם יפתח לפניהם ספרו ל"ס קמח וספרי מה"ס יראה כי דבריו כלו עשין כלו ולא יס"א בהם רק גמזג' כי אף אם דברי רמ"א בשיעור הפדיון תמוהין ולריין נגר הן מר' עמאן או מר' סמירתן למ"ס בשיעור כתובה כאשר כתב הרב דף מ"ב פ"ב. וכחב שהרגיש בו גם הדרישה גם בה"מ גם כל"ס נתקשו בהם הן מר' זולא דכספא לפי זה אין לי ולו למשכונא נפשיין. רק הגמ' עליו הוא על מ"ס שם בעמוד ההוא בחשבונו בשיעור פ' זכוכים פ"ס מונח קיים דה' סלעים ה' לוט וקוויטע וזקוק ח' ר"ט וכחב וז"ל כך יש לפרש לפי החשבון שכתב מורי (הוא הס"ז) גם פדיון הבן וכו' וגם ל"ל מ"ס רמ"א ב"ד סי' ש"ה שהחמשה זכוכים של כבור הם כערך ב' זכוכים ריינש וכו' משמע לי' ולכל אשר לי' לו מוח בקדקדו דכא לישב ולכווין דברי רמ"א לשיטתו והכי רמק' זה מזה כחוק מורה ממעבר וסותרים וזהות זה כאשר כ' בעלמו בסמוך דמ"ב פ"א וכפלו על לא דבר דמ"ב פ"א ולכן זה מאד מ"ס כך יש לפרש וכו' וגם ל"ל וכו' כאלו בחרה מתחא מחמניהו וכאלו שיהם מכוויים ובנוים על קו הישר והשוה ולא היא (כתב עוד וז"ל ועוד דאף לדבריו שר"ה שחיו הזכוכים פולגים כמו ריינש וכו' אם לא שידה שהכסף היה כוול פכ"ל אין אלו רק גיבורי דברים דמי כיחש זול הכסף כימים ההם שפליז יאמר שידה מ"מ לבחור בזרות במיפוטו עפי' עדיף כי יותר יש לקרב אל השכל לומר שהי' לוט כסף בעד ג' פ"ן משנאמר בעד ג' לבנוים (וטפי היה לו להקשות דגם לדעתי מוכח בלגודה דלוג כסף היה שווי רק ל"ל כמ"ס לקמן השגה י' [דף ע"ב] אדרבא הוא מכחיש זה במ"ס דדעת האגודה בחשבונו שהיה לוט כסף בעד חלי ר"ט. לכן לא אכזב ולא אכלס לדבר נגר מלגים גדולי פוסקים האחרונים שפי' שהם ב' זכוכים פולגים שהיו אז זכוכים פולגים כמו ריינש. ולולי דמסתפינא אמינא לדקדק שלמאי ל"מ כתב רמ"א שהם ב"ז פולגים דמה יתן ומה יוסף ביאור כזה. ועוד דהל"ל שהם זכוכים פולגים (או סתם שני זכוכים או שני זכוכים ריינש ופולגים) לכן י"ל דהכוונה להודיע כך כל זה ריינש ור"ל שהם כל אחד מהם ב' זכוכים פולגים ועם פירוש זה אם נדמוק ולומר שהיו זכוכים פולגים כזהו ריינש פתא וזכוכים ריינש אז ככל זכוכ' פולגים יהיה לוט כסף קרוב לחי' ר"ט. וראיתי בת"ה מ"ס שכתב ששמע שזהר"ל שיער דמי פדיון ב' זכוכים ריינש ולא זכר פולגים לכן ל"ל מ"ס דרור ואמח שמ"ס שהם ב' זכוכים פולגים משמע ודאי שיש חילוק ביניהם דל"ל לשחוק מיני'

דממשמות דלס' הקדום האומד ה' לעפס אחר ומי ימן ונדפ פניו. לכן נראה אחר שרוא פדיו ובי יתמו מאנשי גרר הסלגת גידול מנוחמו רלו לדעת כמה גדלה חסד ה' ונכרתו פליו ולכמה כפלים הגיע. ולכן כדי שדבריהם יהיו ברורים בלי שום חולק הפירוש השדה לפי שנה בינוני כי בלי השגחה לפעמים בפת השדפון יגללו קלת שדות כדמיכה נגמ' ב"מ ס"פ המקבל נס אחר שהיא סמוכה לא"י בלי ספק שהיו קלת שדות מעולות ויפות כשרי ח"י לכן אמדורו כשדות היפות ומשובחות ואפ"כ ה' מלאה פסמים אוחו אומד לכן לא ה' שים מערער על שיעור ברכה זו ולפחות ה' מלאה פסמים מן הראוי וי"ל שגרמו נמ"ש מלאה שצרים ויברכנו ה' ר"ל מלאה שפרים משער של ברכה בשנה פשוטה וברכה של שדה טובה. ופל הכיוו דלומד למעשרות לריך ג"כ פיון למה אמדו וברי מן ואל תרבה לפשר אומדות ולא ר"ל אל תרבה דמ"מ שרי רק חסורא יס נדבר שמעורותיו מקולקלין. פ"ש באבות בת"ס. וגם מ"ש הרב נשינו המשקולות שחשב לדוחק הוא אמת נמיר ומחולט. והנה בלרפת כל לוט ככד חלק כ"ף מבאשגכו ונדמ"ג פ"א הורה הרב בזה. וב"ש שחין מקום לדקדק ולפקק כפסל גדול ממשקל כ"ף גרעני' על אלף מח"ן וב"ש יומר בחסר ויחיד ואין זה רק פלפול של הכל ומלמד כל זה מדרך המשקולות שגרנו סך דברים קטנים שידפ משקלם לא ישוו סך הכלל פס הפרט ורואים מ"ש רש"י ס"פ טאח מדור"ל על כל כסף הכלים מלמד ששקלם ח' לא' וכו' ש"מ שהוא דבר חידוש ופלא. ואין לומר דשם נבי כסף הכלים שה' משא כבדה ושקלם במאזנים גדולים לכן הוא דבר פלא. מש"כ משקל גרנרים הנשקלים במאזנים קטנים. כי נהפוך רק המאזנים הגדולים מדוקדקים יותר פ' נפחד שביטס חמדים חמר מ"א. גם אין הרי"ל ג"כ שוין חמדים כמים השפיה פתוס נשקלו נגד רביעית ג"ג ושי' וח"י מסא ח' לוט כל אלו דברים חסדים מדוקדקי' כחוט השפיה וא"ל ללמא ובש"נציו למשקולים גדולים המשחין מאטרפין לחשבון גדון :

השגה ז השגתי על מ"ש והרע"כ כחב שמקל וכו' וב"כ מורו וכו' שמה לו להזכיר זה בשם הרע"כ וש"כ מורו ואנוהן דלכוה הוא הרמב"ם (יטור ר"ס ש"ה ב"ד גס הרא"ש בתבואה בשם הגאונים) וכחב נמ"כ דל"ש דמה זו השגה דמתי למ"ש האחרונים כחב נש"פ אע"פ שהוא מדברי הקדמונים וכו' בדברים אלו לא ילא הרב מחמת ידי ההשגה דלא דמי אף כאוכלא לדגל כי שאני ספר הש"פ שחור כדי לאסוף יחד דברי פוסקים ראשונים ואחרונים שקדמוהו והכל יודעים שהם דברי הקדמונים וכל מה שחמלם בכה"ג טובא מאוד אינם רק נספרים שהם כוללים דומה למ"ש נש"פ יבמות ס"פ האשה רבה יהושע יושב ודורש והכל יודעים כי תורתו של מש' הוא מש"כ לומר על דבר חידוש ומד"ש פירי בשם אחרון ובפרט כמ"ס וב"כ מורי רש"ל כאלו רש"ל כיון לדברי הרע"כ ואפ"ס זולתם עמד על זה לא ימן כלל מאחר שהרמב"ם הקורס בזמן וכמחלם זכר זה שקבלו מן הגאונים ומן הבאר ההוא ישקו כל פירי לאן קדשים :

השגה ח השגתי על מה שהפסיל והחפסל בכל העמוד כאלו חידש דבר פלא לכיוון וכו' וכוחב נמ"כ בג"ש פלי כמה דברי קטורים ולולי שכבר נפטר הרב לחי פוא"ב הייתי משיב פליו בלגז הרבה כמים הפיים לפנים. וסוף דבריו ז"ל והוסף משמי מלבו וז"ל מש"כ האימרים וכו' הפסיק לשוי בכחכו. אבל מ"ש שחכתי זה משמו שקר מוחלט הוא ליתמי ספר ולחזי והדבר מלד ע"מזו אמת ולדק כשגם בלברים ולא שקר מוחלט כמ"ס הוא. ומ"ש וא"ס יש בבאן ה' אברים וכו' וא"ס נגנז זה כאחד כד ייס וש"כ כחב זה ומה פ"ן לנגנז ואזכר ואי דמי לאח דמי לבאס מונח קיים וידוע שלפניו חמשה אברי גזות שוקלים יחד אלף ומ"ק ליטראות וא"ס אחר אחד שמשקלם יחד ה' שקל המלך דייטרו כל אחד משקל שקל המלך נדפ ששקל המלך ש"ן ליטראות מש"כ א"ס בא אחד ואחר כי שקל המלך אינו ככד בבאן אחד רק משקל כלם יחד ה' וא"י שקל המלך נדפ ששקל המלך אינו מניס אף לרע"ז ליטראות ה"ז מונח קיים שה' שקלים חלק חמס"ך שעורים. א"ס נאמר שה' שקלים הם ה' לוט וקווינט יבוא לכל לוט שס"ז גרעינין פחות חומש גרפון וח"י. מש"כ חס ה' שקלים ה'

מי"י אלא פ"כ מפי שרמ"א ה' רב פולניא וה' אלו כמו ברוב הזמנים שזהב ריינש כפל זהב פולניש כדמוכה מכל האחרונים לכן כחב לדעת כמה יתמו שם פולין. וכ' שהם ר"ל זאבים של ריינש הם שרי זאבים פולניש ור"ל כל אחד מהם. כך לפסל"ד אף שגדברי כל הפוסקים לא משמע כן) :

השגה ה השגתי על מ"ש בנ"ש קמא לא ידעתי החשבון וכחכתי דלא ראה דברי המ"מ שביאר החשבון יספ יספ. וכחב נמ"כ דמה זו השגה שבאמת לא ראה דברי המ"מ כי אין אוחו ספר החמ ידו אין זה חמיה עלי שודאי יש מקום ללין ולהשיג על לשון לא ידעתי החשבון שלשון זה נוסף על כוחב דברים בלי טעם וכאלו טרח הרב וינע להשיג דרך החשבון ולא מלא רק הוא פכ"ס יומר וילחא רק ה' לו לכתוב ומפני שאין ספר מ"מ חמח ידי לא ידעתי חשבונו מש"כ לשון לא ידעתי מוכן כמו לא שמדתי על דעמו נו דאם לא ראה מהיכן ידע :

השגה ו על מ"ש בנח"ס על מ"ש בנ"ש קמא. קושיא על מ"ש רש"ל שעולים ה' שקלים ה' לוט וקווינט. וכחב פור שעולים חלק החמ"ך שטורים ולפי החשבון ה' לוט וקווינט לא יכויו רק אלף חמ"ל שטורים. וכחכתי שזה הכנתי סגנון קוש' זו. וכחב הוא נמ"כ דל"ש לפרש סגנון הקושיא והוסף טלחי"פ"ג פ"א ח"י בלי יסוד דברים כלל וכל מעיין בנספרי ר"ש קמא ובנספרי ח"ס"ש יראה כי הסוד אשר דברתי שלשון פרות הוא מ"ש ח"ל. וע"כ לפי החשבון שחבנ מורי נשם רש"ל כפי ששקל ועלה ה' סלעים ל"ה לוט וקווינט. והרע"כ כחב בפרק יש ככור שמשקל ה' סלעים הוא אלף חמ"ך שטורים וב"כ מורי נשם רש"ל וכו' מה ימן ומה יוסף לדברי הרע"כ והסבחת מורו נשם רש"ל והלא היא נוסף שהשיג רש"ל שה' סלעים הם ה' לוט וקווינט לא ידע נבדואה רק פ"ס משקל אלף חמ"ך שטורים ש"ל מפי הרמב"ם ז"ל שזה יסוד מוסד לכל בעלי חשבונוט בזה והלא אחתי לא פלה על דעמו דלא דק עד דמ"כ פ"ד וא"כ מה זו קושיא על רש"ל וע"כ יודה בעל דרי יפנה ויאמר כי לא כל הגרעינין שווין ויש חילוק בין ישן וחדש מדינה ומדינה פיר ועיר שנה ומה וכו' בימי שמעון בן שטח היו חטים ככליות וכו'. וכמ"ס פ"ק דפסחים חטים נעשו יפות וכו' (עפ"ש דמ"ה פ"א) לא ובשר לסוסים. ומה שחב הרב רע"ד שכלל הזמנים משקל השעורים שוין יכחיש הידוע וכו' הוא פלמו כחב ששקל בגרעיניש ש"מ שיש חילוק ביניהם ומי יכחיש שלכשיחישו יקלו. ובגמרא דיומא פרק יוס הכיפורים דף פ"ט אגעיח להו לחה או יבשה. ומ"ש ששקל בגרעיניש מי יאמר לו מה בינוני. ובכה"ג מן נמשנה פ"ז דכלים גבי ב"ים שמביא גדולה שנגדולים וכו'. וב"כ שאלות ומשנות מהרי"ל סי' קס"א הביאו בל"ח פ' יש ככור סי' כ"ב דשעורים דשפורה אין אלו בקיחין אפי' ה' לנו שטורים ידדכו. וכן חילוח מחז' ומדינות ידועה ממ"ס רז"ל במ"ס כחכות פ' אע"פ דף ס"ד פ"ב דשעורי' אדומיות רעות הם. וחילוק ב"ים ולחין ז"ל קרי כי רב ויחך יחך ויורע נאחך ההיא בשנה הכהא ויברכנה ה' כפיר"ס [באמת מ"ש רש"י בלחך ההיא אפ"ס שאינה בלחך שנטה שממין פלמח. בשנה ההיא אע"פ שבי"ט שנת רעבון חמוה מאד דמה רבות' הוא זה שכרי לא נחנך רק במחאה שטורים ששטרו נוספיר"י וא"ס ה' השנה שנת רעבון לא פלה האומד רב שכרי כנר ה' הרעבון לפי שירד לשם ובכה"ג קשה ג"כ על שנת ההיא (ולא ראייתי מפרש שהרגיש בזה כמו שהרגישו על מ"ש שאינה כח"י שכרי רש"י פ' על אל מרד מזרימה שאין ח"ל כדאי לך ובאמת ל"ק זה על רש"י רק על כמקרא אין הלך לארץ פלשמים ואוסף להפליא כי ארץ פלשמים ט"כ אינה נכלל בל"י כמ"ס ולא נחם אלהים וכו' מלרים רחוק ועמ"ש בפ"מ מח"ד פ"ד שארץ קרוב לאל א"י וארץ מלרים רחוק ועמ"ש בפ"מ מח"ד פ"ד שארץ מלרים מזריים לח"י ויש בו קלת קדושת א"י יע"ש. וא"כ י"ל כ"ש ארץ פלשמים הקרובה יותר רק בזה י"ל דלא בקרובה תליא מחאה ומה ה"עמ נוס"י א"ס כי במקובלים כחכו שהיא חוקק קליפות כל הארצות נסוד פרות הארץ מיהא גם א"י נוס"י ג"כ כך היתה בעוד הכנענים נה כמ"ס כמעשה ארץ מלרים וגו' וכמעשה ארץ כנען וכדנ"ל על זה בת"כ פ' מ"ס ק"א שם דקל"ז פ"ב) רק ממה שפירש' בתר הכי ור"ל אמרו אומד זה למעשרות היה ויש לדקדק

ה' לוח ושליש יגיע לכל לוח ש"ס גרמינין ולא ידעמי מקום לספק והוא נדון כשם נהלים :

נמצא הד' קושימותיו לדוכתא כי לא חידש דבר בשום ענין רק לבחון חשבון פ' זכוכים כאלו הוא קבלה מפי מר"ה לכן הוסיף זה בדברי רמ"ה ופ"ן כפ"ל לדבר על הגדולים בפ"ג במ"ש שהוא ה' לוח וקווינט שלא דקו לקולא וחלילה לומר כן על גדולי פולס דלא ידקדקו לקולא במדי דאורייתא והרי גם פרוסה הוא דבר חשוב לכמה דברים כדמיתא חמש פרוסות הם . ובש"ס פ"ק דסוכה גם דף ל"ב פ"ב מקשי הש"ס לקולא מי אמרינן לא דק . ואף כי מילאח מלא שנס הנאון מוהר"ך הבין דברי רמ"ה כן . (ומעולם לא אמרתי שאין דעת רמ"ה כך כי מבואר הוא אם לא שדחק מאד במ"ש ספר בית שמואל שזכרנו לפני) מ"מ לא נסוג אחור לבירו מהשנה על זה ומה שנס לנו ע"ז ממ"ס כפל חלקם מחוקק שלפי קבלתינו ודברי ספרו היה ג"כ רב מובהק . ויש בזה ג"כ חשונה על השנה פ' שלו הנכללת בהשנה ה' וכבר כתבנו שם דלא השגנו עליו רק במ"ש פ' זכוכים בלשון של רמ"ה . אבל דאי מלך שלמו דברי רמ"ה מבוארים כך בפירושו ובמ"ש הדרישה . ובגוף הדבר השגתי על רמ"ה כי לע"ד שיפור יו"ד וזכור' וה' זכוכים הוא כשיטת ר"ת דכתובה דאורייתא ופ' זכוכים ר"ל אדומים וכמבואר השנה יו"ד :

השנה פ' השג' על מה שהשגתי על יסוד בנין חשבונותיו שכתובה בתולה פ' זכוכים כאלו הוא ה"ת ותפסתי במה שכתבתי שלא זכרו חסד . כבר כתבתי בהשנה ה' שאין בשמתי רק על מה שהעתיקו לשון פ' זכוכים בדברי רמ"ה ואם הדרישה כתב כך יפה כתב שודאי דברי רמ"ה כך הם וכך מוכנים ומ"מ אין בלשון בפירוש פ' זכוכים ונפקא מיני' ד"ל מה שכתובה בתולה ח' פערמים לאו דוקא עד שדקדק בהשכחות שונות פפ"ה בהמות בלי מוכחות להקשות על חסרון ה"ר זכב . אי"נ יש לדחוק ולפרשו לאופן אחר . ומ"ש עליו וז"ל למה העלים עיניו ממ"ש הדרישה . במומו פוסל הוא העלים עין לולי זה דהא מ"ש דק"ה פ"ג וידה כי לא העלמתי עין וזכרתי מ"ש בשם הדרישה בל"ש קמא ושלא ללמד הביאו בל"ש מ"כ שית ודק"ה כתבתי עוד שדעת פוסקים אחרונים משמעם דעתם בל"ש בזה דביאור דברי רמ"ה סימן ש"ה גבי פדיון יש לפרש שזכוכים ריינש היו כמו פולניש . ומ"ש כתבתי מה שגלפערד נדחיות כמות :

זמ"ש שאל נא לימים הראשונים אם היה הדרייאר בפולין ככפל וכו' לי נאה לומר שאל נא לימים הראשונים אם היה לוח כסף שזה רק ג' פ"ן או ג' לבוים . והר"ט שכל הבאים לידיו ישינים כממה מאות שנים משקלם שזה ב' לוח יהיה ביניהם ו' פ"ן או ג' פ"ן אבל לשאל לימים ראשונים בפולין על ענין דרייאר אין ראיה כי ידוע מעלי' וירידה על המעות הרגילים שם בכל דור ודור . וכבר חקרנו ושאלנו לא לימים הראשונים רק על ימים אלו מבני פולין על פי' גדולים ואחריו כי הם מטבע של נחושת קטנה וה' מהם אינם רק א' ז' דאשכנז . וגראשין שם הוא ג' גדולים . וזה שם הוא למ"ד גראשין . וגדולים בלשון שילג"ר . וקיסר' גראשין שקורין בפראג פיהם הוא ל' גראשין בפולין . וזה קיסר ואשכנז הוא לע"פ ג' זכוכים ושליש פולניש . והר"ט שהוא בשפת ש"ס באשכנז וזה וחזי' קיסר' הוא לע"פ ה' זכוכים פולניש . ובשפת המלחמות עולה שם הר"ט ל' או ז' זכוכים פולניש . והדינטי ככפל ומה שאל לימים הראשונים ואנחנו לא נדע ביזור בימים אלו והלא כל פוסקים מודים שאין חילוק בין זכב פולניש (ובימינו לע"פ זכב ריינש ה' זכוכים פולניש) גם בגדולים עי' במאות מרדכי סוף כתובות ובהנה"ח ס' תר"ד . ומ"ש עוד וז"ל יעוד מבואר ומוכח בן מדברי מר"ה טיקטין וכו' עין בספרי דק"ו פ"ב ותראה כי דבריו לא מוטארים ולא מוכחות משם ודבריו פה משוללי הנהגה לגמרי :

השנה י' כתבתי על שבה להקשות בחסרון ה"ר זכב פ"פ יסוד שהלוח שזה חזי' ר"ט כי אם כסף רק ג' פשי"י ל"ק מידי וכמב הוא במ"כ דל"ש וז"ל חדא דאין נפקותא בזה וכו' ומה הלא ליה אם מפלסל על הוי אמיא שז"ל חי נפשי

לא ידעמי מה אומר ומה אדבר ומה אשיב על גיבוב דברים הללו כלא דבריו חזקים כראי שולק ושפיר קאמיא על מה שר"ה להוכיח בחזקת יד שאין ה' שקלים ה' לוח ורביע רק ושליש כמו שהסתמקתי בהשנה פ' דאי ס"ד ורביע יחסרו פ"פ זכוכים (שקבל מסיני ה"ד זכב וכו' על יסודו שלום כסף בעד ח"י ר"ט ואם כסף רק ג"פ ל"ק מידי ומה זה שכתב שאין נפקותא רק הוי אמיא . ואף כי לכאורה מחקו דבריו במ"ש בכיוון חשבון פ' זכוכים דכתובה וכו' זכוכים דפריון על פי דברי מר"ה דשיורי הזקוק בניו למלכות על מ"ש דה' שקלים ה' לוח ושליש מ"מ לכשתמלא ללל במים אדירים והפלה חרס ואחד חשבון . ומ"ש עוד וז"ל ואף אם יתפוס וכו' מ"מ אינו קושא כי בכל דור ודור וכו' את מי אין כמו אלה ואין מה חזוק לדבריו ואין חולש לדברי ולהשגתי ובכל דור ודור אין שיפור קלוב ללוח דקדוק דמים על ג' פ' פרוסות במ"ש בלכות בנין על שך היה יצוי כפל אגודה שהיה קדמון במ"ש שנים הראשונים לאלף השש שכתבו עליו שהיה לפני הגזירות ור"ל גזירות ק"ס והיה אשכנזי בלכות הימים לא היה חכם מפורסם כפולין ואפשר כי פדיון לא נתיישב בבני ישראל . וגם זה הוא לי לישופה כי מן הרב הזה נולדה הג"ה רמ"ה בשיעור ה' ויו"ד זכוכים והיה אשכנזי ש"מ דמיירי נזכרים של אשכנז . ומ"מ תמתיא בספרי אף לפי זה דמיירי נזכרים אשכנזי לפי שיטתו דהוכחתי ממ"ס זה על המשך מ"ש דלר"ת מזה הוא זקוק וכו' ש"מ דהשיבור קאי בשיטת ר"ת דס"ל כתובה דאורייתא וא"כ יהיה נ"ן שקל כסף נקי שש יומר מת"ן לוח כסף בעד פ' זכוכים ורביעי לדחוק ולהכניס ר"ת במקום ר"ת [עתה כתובה פ'] לקיים הג"ה רמ"ה ולמעט הורות נזולא דכסף אצל מה אשכנז וקשה להגיה כל הספרים . ומלאתי עוד בספר אגודה ה"ל מס' בבורות פ' כ"ג ז"ל מלאה כתוב בשם ר"ת דמנה הוא זקוק כסף נמלא חמש שלשים (ר"ל של פדיון) חמשי' של מנה והוא חמישים של זקוק כסף וכמותה בתולה הוא ל' זקוקים ומי יראה זה ולא יבין שהם דבריו שכתב במס' כתובות ודס"ל דכסף ופולניש דכתובה הם שלפני פדיון ושלפני לורי ופי' זקוק שכתב היה משקל בימיו קרוב לל"ז לוח . ומ"מ אין מזה השנה של רמ"ה כי אפשר לפרש זקוק מספר ממות למרך פ' זכוכים וחזי' ריינש לדעת בל"ש כי יש לזקוק פירושים שונים ודרישה כתב זקוק סתם פ' מרק והוא מ"מ גדולים פולניש . ומרק כסף נקי או כסף זקוק שזה ה' זכוכים ומלאתי במהר"י ס' י"ד שכתב ג"כ בשם ר"ת שמהם הוא זקוק וכו' עוד שם שיעורא הוא זקוק (ובפ"ג דחובל ומויק במימורי מוכח דס"ל ליערל דרהבא משקלו ח' שלמים ג' רביעים שהוא קרוב לט' לוח וחזי' .) ואין מהר"י רחוק מומיאו לומר שהלעירא של ה' קטן מאד ומה ג"כ ראי' שדברי האגודה בשפת ר"ת וסיפתו קאי ליערל אפסוק אינו רק כ"ד לוח . מש"כ אם חשבון יו"ד זכוכים דכתובה דבנין נלך לומר פ' זקוק שהוא לטרא ל' לוח ולא מלינו לטרא בזה . ופשי"י אינו גופ' פ"ה משינוי משקל פולין בלעזא ולע"ה והחזקתי ר"פ פקודי כתב על מ"ש בקרא וזה המופש ב"ס כבר תש"ל שקלים שעולים אלק תל' ליערין וכ"ף פשי"י מפשי"י זכב . והנה משקל הפשי"י מביא לי כי לא ידעמי רק פשי"י חשבון כל לטרא משקל פ' שקלים ורביע בקרוב כי זהב התמונה היה פ"ז אלפים תש"ל שקלים כי כבר קודם ג"ל שקלים . והנה ליערלות של החזקתי כפל ליערלות רידן ששם ל"ב לוח בקרוב ששם ה' שלמים ששם שקלים ה' לוח ושליש פ' שקלים ס"ד לוח . ואי אינו חסור שפועל ממונה בפת ההיא החשבון מ"ס רז"ל מנה של קודם כפול היה שהרי ממונה שם מקראי וכ"ף רש"י (וה"ל שאין מלח מנה שם מספר של מאה כמו מלחמים או פשר שהרי גבי שקלי קודם נקסי רז"ל מנה של קודם כפול היה ואין שם ענין לחשבון דינרים רק לשקלים שהם סלטים רק הוא שם משקל של כ"ה סלטים כמו כבר ומהם של קודם ששם פ' ככר היה בו משקל ל' סלטים וכלאו אמרו רז"ל כבר של קודם כפול היה . ואפשר מזה י"כ ראי' שמהם ומלחמים דכתובה הם כ"ה או נ"ן שלפני לורי .) כתב עוד ויותר ממה שמהם עליו ה"ל לתמונה על כפל הדרישה וכו' . לא ידעמי לכוון דבריו אלו לפי מקומן בהשנה יו"ד דפלה קאי רק על מה שמתמתיא על חזל הכסף כולי האי והוא בהשנה י"א ומ"מ לא ידעמי מקום להשנה ז' כי מפולם לא דברתי ולא פלמם על

בית

ד"ס"ג פ"א). ואכתי איכא למדק בשם קלנו דאם פ"י קלי' דא"ס לשון קלון. או קלות וספלות כמ"ס המוס' במס' דכ"ס פ"ב וז"ל אם הוספתו לו לא נסגנו לו השם לנפול כמו מר קלי'ס קלמ"י מה מקשה הש"ס מנה בקלנדל. ואם מרס לומר שק' כיוס מפ"י לשון חז"רי כדירושלמי של קלנדל פ"י כפ"י משה סך המים והכ' נמי י"ל גבי מר קלי'ס י"י מרות וסדרה א"כ ה"ה לנו לשעמם כמ"ס רז"ל ס"ף מנילה בית גליא בית כריא א"כ אם אין איסור. וי"ל דהה הש"ס קראוהו ג"כ שפ"י רק דכונתם ה"י לפי'ו יראתם וא"כ כוונ' בהם לנפול ולו שרי. ופ"י זה עדין קשה מה מקשה הש"ס על כה בקלננו (עוד ל"ס דמשמש דשמה קלנו וכד"ב שימושים וכוונות דל"י פ"א לא משמש כן וקס"ל ל"ג"ה כל הספרים) לכן נראה שאסור להזכיר שם פ"י בשמה בלי תוספת שלא לערך א"כ שמכיון לנפול ומר קלי'ס גם שמה ה"י קלום וכו"ל לשמה ולכן נהוין למרסם וקלסו כמ"ס ג"כ המוס' הולכנו לכוסי' מר דפירשו ה"פוך וחילוף שיה"י גנאי א"כ לפי פירושם של קלי'ס (וכבר כתבנו דל"י זה רק כפ"י שמחמיינים בהם וכופרים בנורה יתברך) ואפשר כי מרקולס אינו שם פ"י כלל (וא"כ אין רחמי מ"ס בשא"ך) רק שה"י לאלוה פ"י שם בשמות וחי' כיוס כך בשם זה שיה"י בפירושם דבר וספוכה (דוגמא לזה כחננו בספרי הגדול פ"ה בחלק א"ת סוף החס"ד שהוא סוד בשם סמאל שלדעם המקובלים ה"י לפי חס"ד אר"ב פ"י הסתמו שרף קדוש וי"י ס"ס מורה על ס"ס חיים ואל קודש והוא בחסד כמדרש ואח"כ הכפ"ס לסימ' פ"י"ס וס"ס המות ואל זר קשה כנפני של אם כל המופנות הא"ל כמ"ס ואת א"ל הארץ. וכו"ל ג"כ נרמז גמפר"א מילולו ג"י שכינה כמו מיכאל כמדרש כל מקום ששם מיכאל שם כבוד השכינה והמ"י. גם אח"י כן מוכ תליתו כמשל הזונה פ"ס בן הא"ל דכונה וס"ס מ"ס כמורמו של ר"מ ובהה סוד מות כנב"ד וי"ס האר"כס"י) ודוק מש"י א"ה ובגמרא הקשה עוד ממה"ה דפ"י דוכין כשיצור מן גדין לשליה ומסכ"ה דפ"י דכאונה בקרה א"ן איסור וי"ס לנדקדק א"כ ה"ל להזכירה בשמה ג"ד לאוד וי"ל דלרוחא דמלתא הוסיפו בה אופיות דין המורה על קסמות וספלות כמו שפירשו של שישון ואי"ס ד"ה פ"י וי"כ הרד"ק במגלים ב' ר"ס י"ה של נחשמן א"כ דלפס"ס מורה בגדלה כ"מ"ה של שם יוס"פן ובס"ג ב' פירוש' אלו של ירדק אדמס. ועוד י"ל דמ"ס גדין גם היונים קראוהו כך שה"י פ"כ מ"ס הסרש"י שהיונים פשלוהו מק"ס קבוס לפ"י לא ר"ל שם חדש פ"י לו שה"י יס"פ פומד בנים ראשון ומזכיר העור"י לג"ד שלחן רק ג"ד ה"י פ"י קדמונים פ"ס מול וטוביו פס"י רש"י ורדק בשם רמ"ך בישע"י ס"ה ולכן מפ"י שפ"י עובדים בה לכוכבים הפליונים בגדולים ומר"חם קראו להמונה שחדש היונים בשם ששק"י אכני המונה גדין שהוא שם המונה קשה דעם הגדולה. ועדין ל"ס מ"ס גמ"י דנדרים פ"ח דס"ד פחדל דמרא אלא ופ"י רש"י מרא שם פ"י. ובסנה פסק כ"כ ר"ל לא חזל לבי' לרשי ופ"י רש"י שם פ"י וה"י הש"ס יתן ללמד ודך מזכיר שמה. וי"ל דל"י איסור רק בזמן שאושה פ"י עדין קיי"מ ונפסדת רק ש"ס דל"י לומר דפ"י קלנו כימי הש"ס א"ס"ה קיי"מ וה"י יחדיו נאמרו כ"ס כל קדש נבו של חרננס ומפלסם ויכדו שדחאל ביטל פ"י קראם בספרים ב"ל והוא ב"ל. וז"ל שחזרו אח"כ וחדשו כל זה כמנ"י באג"ב כי חרה ל"י ששם פ"י ח"י דובר רע' למ"ה דפ"י ופוק ח"י מא"י פמ"ה דבר דל"י מות מלקרות פלול ששם ק"י וכן וכן מסנה זו בשלמה קורין כך רק קל"ה מהמחשדים בה וכוכ"ג המפילים פל"י שנאה ואח"כ מ"ה ח"ס כמו נקל"ה דברים בהפלות [שאלשור לפרשם נגדס ושנאי ישראל ימ"אז מקום כהמה להטיל שנאה א"כ שנאמת א"ן הפ"י ק"י מ"ה ה"י לו למנ"ה מר"ה] ובמקום אחר הארכנו בה וכבר ארז"ל שנים בזמן ה"ה לא פ"י ה"ס וכל מ"ס ופ"י שהכרתו פ"ה ס"ה המכחישים בנורה פולס כמ"ס מה שרי כי נכדנו לכן אין גמ"ס איסור שז"ר כ"ס :

השנה י"ג פרס נטול לדגרי הר"ב בעל מחלם שפנה נעמיק בהה דברי הס"י גי"ד ר"ס ס"י ש"ס ש"ס חז"ל בפרישה הכ"ה בשם רש"י (א"י בפרישה רק בדרשה) חז"ל וז"ל לחם לכהן כסף לרוץ מזווקה גשקל א"כ מתק"ך שזורים וא"כ שקל"ה (ל"ס ד"י מהר"ה) פשמים וכו' עוד שמש"י ש"ס בדרוש מר"ס

לחם חז"ים והוכיח מזה שא"י יודע בכוונות פולס. כמנ"ה קופתם גדול של שנינותיו ושנאותו בזה רק מטפס לא ר"ס"י להפסיקו ס"י. וממ"ה דברי כ"י אם ה"י בה חז"ה חש"ה חלילה לל"ה ישמע של ס"ך ועוד לו שהוא שם פ"י ושאלכו לזכור שמה (מה שנאמת א"ן כן כמ"ס בש"ס) ובסופקס כמ"ה דוכי' דג"ס בזמן הזה לאו עובדי פ"י ייכחו לכל מ"י אחר שמחמיינים בנורה שמים וא"ר יתברך שמו וכל המנאל לרעה בג"ס בש"ס ובסופקס לא נכללו בהם בזה רק בדרך חס"ל אי' אומר לפי דמיון. פל"י ה"י ראו להמלוק שהוא נכסכ בשמה הפולס וא"י כמנ"ה חר"ה שם המנ"ה ומטפס בפי"ה וא"ן בפי"ה שמה האמיתי כלל. וא"כ כי כמון פ"ס מחזיקים לפון וחירוף הזכרת שם הנפסד כמו שקורין עובדי' וכן שם אמו ורצו להניחם של מנהגם מ"מ לפי האמת אין איסור כלל כמו שכתב"י מכ"ס מלכו"ר מסנה פל"י"ה בלשונם מ"מ אין בו איסור וגמ"ס אפ"י נפ"ה כ"ס כמנ"ה. ועוד דלפ"י א"כ נקרא שם לפ"י ממש כשם אד"ס אין איסור להזכיר שמה מאחר דגם שמות בני אד"ס הם כך דומה למ"ס ר"י על לא מסקי' בפשיטו. ועוד ר"ל פשוט דוקא א"כ נקרא שם פ"י אחר שנפסדת פ"י מ"ס"י א"כ ה"י כ"ס לזכ"ה בית או חילן ואח"כ פשלוהו פ"י שכבר נקרא בשמו לפי שה"י פ"י חז"ר לדבר ח"ס ה"ה בל"ה בגבול וד"י נשמות ז' כוכבי לכת שה"י פ"י ד"ס וא"ן מות מלכו"ר שם שם כסור"י הוא כמנ"י ויז"ס ד"ק ולו"פ"ר שם נוגה א"כ ש"ס שמות של פ"י לפ"י. ועוד דל"י בג"ס עובדי' א"ה וא"י מחזיקים א"ה לאלוה כלל וא"י קל"ס שמחמיינים ובספול"ס א"ה פשלוהו מ"י לא אלוה. וא"כ שכתב המלומד הגדול ווא"י זאלי' פ"י ק"י"ה כמ"ס ע"י"ס עסריקון וכו' יעו"י שם כול"ה יודעים ששק"ר נסכו רק ר"ל עובדי' כוכבים ומזלות. וכמו שאמרו רז"ל ג"ס בזמן הזה לאו עובדי' פ"י ייכחו וי"ס למ"ס הרא"ס נספר ירא"ס פ"ה דל"ה נאסור רק שם שני"ס להם לשם אלוה מ"ס"י שם הדיוטות בעון כ"ס כל קדש נבו ובה כלל מ"ס דא"ס הש"ס לפ"י שנפסדה פ"י כ"ס דברי חז"ל לפי דמיון אפ"י אח"כ רק שא"י שם אלוה וזה שמה דגמ"ס שם פ"י ד"מ דפ"י אחר ג"י כל וכו' מפ"י דמ"ה"ה בקראי י"ס שמשם דל"ה אס"י [ואפשר כי שמות כל וכו' נאמ לשם אלוה כי כל ש"ס שליטמו במדינות בכל כמו שדרכן ה"י להפסיד פ"י שלהם על פמ"ה מדינה מטפס זה כמנ"ה דפ"י ובסור ופ"י י"ד ר"ס קמ"ה וכו' אפשר לשון נבואה לפי שה"י חוקרים בה פמ"ה ופ"י הסוד אפשר לומר כי קליפת ר"י כנכל ה"י גבוה מ"ה כמ"ס ב"ס"ה מ"ה ח"ה ס"י כ"ג וכמ"ס א"ה הוא ר"ש דדכנה ונקרא מ"ך מלכ"י ופ"י זכ"ר בראשית פמוד ש"ס לכן סבר כי נג"ס נגד הקדושה במפלוגת חכמה או דינה כי גם א"ה זה לעומת זה עשה אלוהים ולכן קראו ב"ל שנחממה ל"כ נפיונות וכו' דנקדושה הוא דינה כמ"ס של ויפל משה על הר נבו שזה לשער החמ"ס ד"ס נאמר מול בית פסור פ"י פרקי ר"ה פמ"ה ואפשר כי מדרגה פ"י דפסור ה"ה נגד דינה דנקדושה או הנמה שהוא נקרא בית בגל מק"ס סוד בראשית פ"י כמ"ס וסרגמו נחמממ"ה וסוד א"ן ב"ס א"כ ש"י א"ן ס"ה. ואפשר כי כל וכו' שמות נפרדים לפ"י א"ה ואפשר כי י"ס לו שייכות וחבור וסופות שם פ"י של פסור שה"י מזהמת מאל וסודושה פ"י שלשול מאכילת מדרין ושה"י ש"ר ה"י כל המשך פסוקים כ"ס כל קורס נבו וגו' משלו לשישול כ"ס"י והנאה. ואחר חר"ן בגל פ"ס הפ"י פסו בגל החדשה לפ"י מ"ן ומרבה פ"י דחאל כמנ"ה כמ"ס"ה שמחזיקין לכת"י קודש] גם מקרא זה דכנכנה הכ"ה על חורבנס נספר סעס שכתב שם דפ"י שרי ע"י דמ"ה"ה מפ"י דאחר שהזכירה וד"י נכנכלה. והספך בא"ה בקרא ה"י"ל דוד"י קיי"מ ה"ה"ה א"ז. ועוד נראה דל"י איסור רק במזכירו בל"ה ע"ן של"ה ל"ך. ומה נאמר שמור ל"י כלל פ"י פל"י"ה דג"י למימ"ר ס"י אחר (א"ז) [ל"ה] ב"ס"י הידועה. וכן מה שפ"ה בש"ס על שול"ה שא"ר שמה בקלנו המ"ל בעיר שמה פ"י ובכ"ג והארכנו ב"ה בחור"ב ב"ס וכו' י"ד ס"י קפ"ז כ"ס שא"ן למנו"ה לבחור בספר למכלים כירור המ"ה וד"ה לדבר ממ"ס ר"י חז"ר גמ"ס של אפודי"י ור"י לא נמנ"ה מלמ"ה שמשנה וא"כ ג"כ שו"ן המשה כמ"ס"ה והלא הוא שם פ"י ש"ס רש"י והשדך (ויס"ס כח"ד"י נפ"ה מר"ס"י מלונל"ן מסנה סנהדרין

לום ובכחה דוכס'י נחלק בלשונם אום' ק' ב"ן כז' ים אולי'טוס
וכ"כ נמ"מ פרק י"ש בבור) ובנמ"י ר"ס הזכר רב אח"י דינרי וכו'
פירש"י ליה זכורים ואזכר שם דמיירי דינרי זכר וכוונם רש"י
לזה היה לאסוקי דינרי כסף (אפסי' שמעאל במקום אחר שדינרי
הם זהב) ש"מ דר"י זכורים כשמן שהרי במלם זכורים הודיעני רש"י
זה ודוק. ובכיר ר"ס י"ו אריא סיבה גדולה חלק הקב"ה בעלמנו
אדם פורע זהוב אחד והוא וכו' ומיירי בזהוב זהב במש דקא' שם
על מ"ס וזכר הארץ ההוא טוב ואין מקום לבדיחות' ריל' ולחוכא
ולליתא ואין פלא שידוע שלשון אשכנז נשתבש מאד. ולדעתני היו
ימי הקדמונים זכורים קטנים של זהב לא של כסף לכן כוונתי
חשבונו בלשון נחום אין כוונתי לזה' נ' במלם גילדין רק אום ע"ה
ור"ל פלורין. ומסי' ששמש בלשון אשכנז נגד אחריו לשון הקודש
זכורים. ומאז נקראו הקטנים גאלד גילדין. ובנמ"י פרק המקבל דק"ד
פ"ה מייתי כמה מל' דרש'י לשון הדין ואפ"י שאין ראה לדבר
משם זכר לדבר :

השנה שו לדידיה קשיא יותר וכו' פ"ג'ם בסמוך לדידי לא
ק' מידי ללאו כל אפי' דביאור זכורים שוה. ועוד
הרבה להראות מקום על חשיבותו הקדומים ועלכך שם חז"ל
פשוטים שאין בהם ממש אף גם אין בהם שום זר עיניה לדברים
פה והוא כי לדעת הממחר ב"מ' שמחשך דרשם מהרמ"א לום לחלי
ר"ס א"ך יהיו זה שפלים ששם יומר מה' לום ב' זכורים והוא דבר
הסותר עצמו וכמש' כשי' הפכים במושג אחד והוא קרוב למ"ס
בהשגה ד' ומ"מ אין ענינם אחד לחזון ולפי' מ"ס נחמנו בורות
וסלא במישוטו שפרשנו זכורים דמהרמ"א ריינש ושלום כסף בא
קרוב ל"ו פ"ן. ושאר דברי הרב כפולין ומכופלן וח"ל להשי' פליג'
כתב עוד וח"ל ודע ק' שכל מה שכתבתי וכו' אינם להפיל לו ולא
לעזור רק כנדר ובהם נדע כי משובם לא נשתנה וכא"פ בעצמו ז"ל
השגה י' ולאסוקי ממ"ס בהשגה י"א במ"כ דר"ש ד"ז פ"ב כי
הר"ס ממד במשקל ב' לום והזכורים עולים ויורדים וגם השגה לא
בקוץ וגידול קל וכבר רק בבקף וסוגים . כא"פ פתח בואן רש
מלחמם לרפת באשכנז שנתעורר שם חמ"א. וזה ע' שנה שמסרי
כוד המלחמות שידו המספנות מסק מהם וכספם היה רוב סיני'
והר"ס היה בכסף הקדום פר שיה' הר"ס יו"ד זכורים. ובנומינו
היום הר"ס ב' זכורים ג"כ מסרי השעורר' רש' המלחמות (ומ"מ
הם בשוים בנצ"ם במקדש כל זהב ע"ן פ"ן ששם למ"ד לביני' וכל
לכן ב' ג' וללמ"ד ד' פשיט' רק שכל אלו שפלים וכספם היה
(לסגור) אבל להצלות הזכורים ולהצידם ולהגדילם פר שיהיו בזהב
ב' לום וח"ל כסף נקי לא ירענו ולא שמשנו לא היה ולא יהיה לפ'
הסברא ופ"ל השגה י"א וי"ב :

השנה שו ז"ל יקבל הרב פשוטו השגה ז' ח' גם פה הראה
מקום לשוא וחכם ואין שם רמז וגדמד להשג'
זו. ואני אומר שלא לדבר שלא מלא און מדברי שלשלת הקבלה כמה
שהביא מלאוה ג"כ עון מדבריו שלא הביא הוא וביאור הש"כ ביד
ע"י ר"ד ס"ק ע"ו שמשקל ל"ו שצורים משקל קיינטי' כשהיה והוא
מכוון למ"ס הל"ה שמשקלם ומלאשך ק' ולפי' יסוד ב"ן הרב משקל
קיינטי' רק ל' וא"י שקלתי בק"ק ויירמייאש שצורים בקליפתן שקורין
הינר נצרישט מן השג' ביד ומלאשתי קרוב לזה והוא ע"ן נצרישט
בלום לא וחש"ב כמה יצ"ע לה' לום ורבי' נא' ה' לום ושליש נקוב
מיה' ללאו כל השצורים שווים ע"ל השגה ו'. ובג"כ ח"ג ר"ס פ"ה
שמאל בלום ויירש ומתברר שפי' שצורים בלום והשג' קבלה שם
כדור' פ"ס. ואפשר שהרמב"ם שקל נצרישט שצורים קלויס' שם
מאכל אדם והמה קלים :

השנה ין ז"ל ממהי הלל הוא בעצמו לא עשה מוסכם וכו'
לא ירשתי מקום לחמם כי אני כתבתי שא"פ
להשגד דברי הג"ה מהר"ם וכתבתי בלאר מקום פשוטו ולפי'
פשוטו ורשמו נכשנו דבריו ואין גנאי לאותו הכז לומר שפעה כי
גם מבחר מין אופי' עשה וכתבתי אין מספר הד' חוקי' רבא אגורא
פלי' אחר דברים שחמתי פשוט בדי' וכו' וכן מ"ס הד' ב' ר' י'
פלוגי וכו"ל. מ"ס' הוא הרש ב"מ לא ק' פשה רק שם מגמת
פי' להשגד חשבות פפי' דברי הג"ה מהר"ם ואף כי הולך לומר
שפעה ושם כל זה נשאר דבריו שחזיר' מ"ס ובהם מגלי' שגד
מה

מהר"ם מירזבורק שומר פדיון ה' לום ורבים לום פכ"ל (תפסמי
בחדותי מהר"ם מהר"ם אחר ש"ת מהר"ל ולא מלאש') ובכתבי
מהר"רי כתב שיש קבלה בידיו שהוא שני זכורים ריינש וכו' וקדונים
דמי'ם להיות שווים ששם חמשה חוקיות כסף לרוף כמ"ס
הגאונים פכ"ל. ומ"ס רמ"א ששם שני זכורים פולנים היינו לפי
אמ"י שהיו זכורים פולנים כמו ריינש אבל לא וכו' כל אלו דברי הס"י
ומ"ס הדרישה כמ"ס הגאונים לל"ם היכן כתבו הגאונים זה . גם
פ"כ פי' חוקית שכתב בלש מלאשתי מאן דקיל רח או ב' פלנים או
סלפ וח"ל או סלפ ושלם וממ"ס שקדונים דבריהם להיות שווים
משם מולא לקושי' שהקשי' בספרי ח"ש' ששם שני משהר"ך
שהיו בימי רמ"א ואחר מתלמידיו היו ה' לום וקווינט בעד ב'
זכורים א"ך כתב ב"מ' נחשון פ' זכורים דכתובה לחשוב לום כסף
בעד ח"י ר"ס. ולא הכנתי מ"ס ב"מ' ששם ששם ידע לקושי' מולא
ומ' לחזני' לדחוק הזה כי הפרשה כ"כ על דברי מהר"י ומהר"ל
וכו'. הנה לשון מגומגם לכן גם כוונתי אפומה וספומה ולדעתני
דעתו לישב ממהי' ור"ל שמהר"ך כתב שנימי מהר"ל היה ב'
זכורים קרוב לה' חוקיות כסף או בימים ההם . ואם זה כוונתי הוא
הדבר אשר כתבתי וזה לשוני ואם הפרשה ר"ל הזכורים דנקס
מהר"י מה זה הפיר' ששם קרובים פכ"ל ר"ל מהיכן ידע מהר"ך
דמי' חוקית כסף בימי מהר"י שקדמו לנפק קין שנים שילמד ששם
שוים ואם סמך על מ"ס מהר"י דזקוק שוה ששה זכורים וכו'
ב"מ' הלל לא זכר ולא סקד שם ח"ה ומה שהשמיך בלשוני ואם
הפרשה ר"ל ה' זכורים ומה ב"מ' דה' זכורים מאן דבר שמה
הוא טעום נדפוס ספרי ח"ש' שהרחיקו ה' מהזכורים וז"ל ואם
הפרשה ר"ל הזכורים דנקס מהר"ל והרב ב"מ' לא חזי' לי וכו'א
כל :

עוד כתב על מה שכתבתי בזה"ש שכבר הורה ב"מ' שבימי
רמ"א היה לום בעד ח"י ר"ס ונפיקר הכסף וכתב הוא
לבד"ם כי לא שמעתי מסוי' וגם לא יזקן הספרו ואין לירך להשיב על
דברים הכלמי מוכנים כאלה ומי' שידן דעתו וכוונתו מוכילנא ל'
מא"י לביה מסותא . אחר כתב מלאש' ב"מ' שכל מה שהשקפתי
לפ"ל מפרשה פר כמ"ס הגאונים ע"ל. הכל דברי רמ"א וכו' אחר'
בפרשה מהר"י מ"ו ופ"ל שכל כל זה ממ"ו הוא רמ"א דך קרי ל'
מהר"ך בכתב דוכס' ומ"ס מהר"י ר"ל דך העתיק רמ"א מהר"י
וה"ל שהוא מהר"י ברוחא שה' בימי מהר"י ע"י שו"מ מהר"י ק"ה
שהיו מהר"י מגדולי פלמרי' מהר"ל כידוע וכו' נמלס ק"ה מחוק'
בשגמתי כי אינו כמו שכתבתי שהכל מדברי מהר"ך והיה' השגתי
מזקה מאד :

השנה יד בראשית דבריו מראה מקום על מ"ס בהשגה ח'
ועל מה שכתב בהשגה ע' גם אני כוונה מראה
מקום על מ"ס שם. אח"כ כתב וז"ל ומ"ס דפ' זכורים שגאורה
בם אדומים וכו' ואם פה אכתב עצמו לסימלם מהשגה קלקלה
השורה ועיוורה פירו מראות בדיק' כי אחר שכתב כתבתי שלא נמ'
בשום ספר שמונים זכורים וכתבתי ע"ה כזה מ"ס בהשגה ח'
א"ך אפשר שכתבתי פ' זכורים שגאורה ועוד שכתבתי לדעתני
בדור שדברי הגאונים נשיטת ר"ל דס"ל כתיבה דאורייתא ות"מ אינה
רק י' זכורים ומהו כחלי' לדחוק ולומר דפי' זכורים ר"ל אדומים
וא"ך יסמן חשבון פ' רק שכתבתי בספרי וז"ל דאין פי' זכורים
דגאורה. פ"ן בספרי ח"ש' דקיה מ"כ ואגב ריהטא ורוב חזקתו
להשי' הלך יו"ד קרבה דפי' נעדר פירו'. אח"כ כתב וז"ל אם כן
ל"ל שם הכ' זכורים של פדיון הם ב' אדומים וכו' ושנה ושילם
אח"כ בסברא כאלו כלכו בחדא מחתא מחשיניהו ולא מבטיא דהיה
ל' להרגיש מדפשו שאין זה דעתי להשווה כל הנחל' כפוסקים
גאונים כפי' אחר לך כי לאו מכלל רק בפירוש כתבתי ר"ס דקיי
וז"ל מש"כ דברי מהר"ל והג"ה שיש שם אחרונים א"ל לפרש כן
וכו'. אח"כ תפסני מ"ס דך הלל וז"ל כי אין זה השם ראוי
להם וכו' על זה במלי' בדריחותי' וללמ"א באלו יסודי' כנוי על השם
והיו מלי' להשי' מד"מ זכרתי לפ"ל בהשגה י' בספיה (ומי' יתן)
וככל הינומלי' מפליותא לומר משמאי' וביחוד ב"מ' ש"מ' רש"י
שמשקל השקל ד' זכורים והוא ח"י חוקית שר"ל זכורים אדומים
שגמלמם משקלם בקרוב ח' לום שהוא ח"י חוקן בליא כי חוקן ב'

מה קסנר רק מלאך אליה דבריו כמאמרו לך כלי יסוד השם .
כח שוד של מה שכתבתי לפניך ליתן בלשכת ה' ואורס. וכסב
הוא יסוד מה שחדש וכו'. וסיים גם אין א השנה עלי. ולכל הקורא
יוכן שלא בחמי כדברי אלו לא לחדש ולא להשיג כי כבר מושג הוא
די וכובר רק בזה לאי מסיח לפי שווי מה שיש לפעולה לקיים
בשמה כמאמרו בזה לאי מסיח לפי שווי מה שיש לפעולה לקיים
ד' וכובר . כח שוד וזיל ופל מ"ש שאלו לומר דחוקק הוא ו'
ל' וכו' לא ידעתי ולא הבנתי מה שהשיג על זה . וכבר חקרתי
ושאלתי פי כיב מויליאה על סך מסכת הנקרא בש דוקק והשיג כי
לא ידע מה הוא רק שם מסכת נקרא דוקק נקוד פסוקה וזאז כי
גרמאן דלשכת של גרמאן ג' ל' וגדולה כל' וזכ שלט למתן שרש
כי שמת שמת של המסכתות שפטים וחמשים שכתבו ואיך לפעול
של מסכת דין מתוך ספרים חזונים בפרט של מדינת חזן ללשכת
וכבר הראו מקום לפיך הנכות מרדכי . סוף כפונות שוכר גיב
דוקק שם (ופי' בחלקת מחוקק בלי' ס' סיה שהביא דברי
בנכות מרדכי בלופן אחר לפי מסכתות וייליאה) וכבר שכי' וזי
דאורייתא הם כף גדולים והם כשי פרחי וזכ וי' דוקק של כסף
וכו'. וזיל שגדולים שם הם א' ק"ש בלשכתי. וחשכ שלט לא' וזכ
דוקק הוא חזר וזכ והוא חזי דיר. וכל זה או מדמת בלתי
בירור ולכפולא לידם ממות ומשקולת ארץ אסליה פיין כחפלה
ספרדות ככלכות חלה דף שכי' וכספר קטן חכמים היכל עיקר
שכי' וכשנתי גבורים שרש פיב ופי' וכספר שלשם הקבלה וכדור
לפי' שזלי השנותי שזלו לידו היה מתקן קלוקל חשבותיו כינש
במחורוי כחרא הורה ולא בות כאשר פשה כמי' דליז פיה פיה
והנתי רק מפני שחרה לו שהשנתי פליו פשה סינוורין לדבריו
בחקק י' וקלקל יוסר . וכבר כתבתי נחיש פסוקה כ' דף כי
כאן ראוי להאשים על מי שמציג אף על גדולי הקדמונים אם
יש ממש בדבריו אף לומר דלישמי' מצינו ומצויים ונמרות ובתכני
שם דלישמי' מיני גמ' דפי' דכורות כמסוכה אחרונה זו של
חשנות . ומקורב בקראי דברי כחשנות רחמי מ"ש חיל אכל
אין להקשות מדמי פדון וכו' כדף פיה ומכרתי שהוא גמ' שרובה
פ' הריבית ר"ד ס'ו. וכמסוכה הגיל כחכתי דלישמי' מהמכרם
זכרון כמה תחילת המכרם נמשכות ומכרתי שכתב יוסחין
ברנים גיב בזה :

כתבתי לגדול אחד הדוק ומנוסה אולי לחריף ובקי כי :

ב ברבר שראובן ולי נספחתי דין בזה לאי וזכילא ולקח
לוי לבורר את הכר ר' שמעון מחמתו של ראובן
וראובן בקש לפסלו באמרו כי מחמתו פסול ליש עליו דין . וזיל
כי כשי כסופים פשה ראובן הגיל ואולי טספ פליהם שוד ספוח
שלי' . הא' אפי' אם היה ר"ש הדין הנכבר מלי אורב גמור
ומחלת של ראובן בלופן שיכל לוי לפסלו כמבואר בעור ושי' ח"מ
ס' ו' מ"ש אם כדבר מזל לוי אין לו סה לראובן לפסלו דלא דמי
לקרוב דפסולו גזירם הכסוב עלי פסם שברי פסול לעדום אף
לרובת כמי' הכוסקים ס' ל' והיה לדין ליל שאלם היה ר"ש
הגיל קרובו של ראובן וכדור לוי מלי ראובן לפסלו וזה מבואר
בלשון משנה נאמן עלי אכל ופירשי' לדין ודוק. מ"מ אורב ושווא
דנבי דפסולי מדאורייתא מ"מ אין הפיסול רק מזל קרוב וריחוק
הדפס כמבואר בש"ס של דרשם רז"ל והוא אריב לו ידיהו ומקט'
אשכחן אורב שואה מגלן סברא הוא וכו' ש"מ דכל עיקר פסול
האורב לא נלמד רק מסברא . ואיך דוקא זה דכאי' ל' כיכל אם
למיסלל אורב דרשי' כדון הגיל היה לוי יכל לופסל לר"ש אם
היה אורבו של ראובן ולא כהפוך . טעום כשי דמאחר שחמין
לא נסל רק משום דה"ל כחכוב ושווא אכל לא דידיק ליה כחכוב
ושווא ממש ודבר זה כדור מאד כני' כמלומד דכסל פיסור ומכריק
ס' ל' וכדור דברי הסמ"ס וא"כ הלא כבר כתב בזהאורב רמ"א
דלחכב ושווא כהכי' (לדפס הסמ"ס) ה"רם כחכוב וזכילא ואיב
היה ראובן יכל ליקח מחמתו ר"ש לבורר שו' בלי פקפוק כ"ש זה
שכתבו . וכמסוכה השלי' אי מסופק ולא בריחא ל' שפיר בלם
היה ר"ש אורבו של זה שדיר אורבו אורב ממש ושדירי' אם גיב

כשר כי לפי מה שכתב רמ"א בש"ס בנשים ס' ז טזס הדבר אף
חילוק בין אורב לאורב ואסילו אורב גמור כשר כחכוב . גם לפי
מ"ש מהרי"ק מר"א דשעשעמא (הכי' כשמי') אכל קרוב או
פסול מן הסודס פסול גם לזכילא ולא חילק מי' וכו' כחכוב נוסח
והגיל אכל אורב גמור דפסול מדאורייתא פסול גם לזכילא אלא
פי' דפסול להכשיר אף כחכוב גמור ופסמא דמסכר הוא דלא דמי
לאיך פסולים קרובים או מחמת פדירה דה"ל גזירות הכסוב עלי
פסם וכדיל או אל חשם שרש פד והיה דיין משל"כ כחכוב ושווא
דמאד הש"ס מילתא כעצמא ובפרט אורב דכל עיקר ילפו ליה
מסכר לכן י"ל כל שגם הש"ס כדור מי שיר"ה אף חשם . מ"ש לא
מלאי לוי לחלוק של הס"ס דמי' כשמי' כדורס ס' ז דמי'
רמ"א לכן קאי על אורב גמור קלם . וגם מ"ש כחכוב' ממחריק ים
לחומ דלומר דדעתו ללול אורב ושווא גמור כמי' פסול דאוריית'
גם כעצמא דמלמא ים לשדות כנח' ולומר דאי' ל' שכתבו לומר
לא מלאי אורב נאמן כדרי' וכו' סמכא כמו שפאלא אלה ומי
מכריח' לעשות כמסך ולהכשיר פסול דאורייתא. פי' חמנים דברי
כתב הספר ומפי' אף כה"מ בלא חידוש אבקש דפ' מ"י
כשאלה אחר קמח כסלה דפשי' מסין לזין הגיל אף שאינו נוגע
כלל לנחן הגיל והוא כאשר היה לוי כדור שואה גמור ומחלת של
פלמו לדין אם מלי ראובן לפסלו (כג"ס פשי' ג' ד"ה פיה מסין
המחבר דשר' שדלי' יסחוק זה הדין כלל סוקק ופוז לכות לוי
כדי שפי' זה ימלא חן כמי' כמי' וכמי' פירא זה וגו' גם כחכוב
כחממת חידוש על ש"ס מחלק ח"מ מציין זה מלאי' שפספס
על מ"ש כג"ס פ"ס ס' ז' כמין זה אם דמי' דיהיה דין . שואה
י' כג"ס לבי' שני המאורות הגדולים הפשי' ס' ה' והשיך ס'
ז' דלא כאל לרון הגיל כקלור והלא קיל כקלור פלייו שאלם נגמור
הדין אינו יכול לחזור בו דוק . וכלהי קשה לי של דפס הס"ס
והשיך כמסכה דנאמן עלי אכל ופסול' דשמי' דעלה ואין כאל
מקום להאריך ובפרט מ"ש כס' כיב אם כדור ואורב לא קבלתי
וכי' מ"ש דמורה גם גלוי ורדפם שזלו לפי' לדין . וכאשר הכריז
למכרם דכריחא אריפא וכמו פירש' אומן וכלי אומנמו כדור וכדור
הוא להכריז ולפרק הרים כקשתי ממו דפסול כמסכה כלל הגיל
נאם הסוד :

יאר חיים כדור

ג פנר תפיסא. מרבה שליפא . אחרתו לרופה . מנוסה כי
נפיה. קולת לפה. המקרה בנים חיים פליוסו. ומכר
פארוחו ודליוסו וכו' :

הנה שלח אחד מן הש"ס הפליוסו אל חילן שפנפו ופירופו
מושקין וכי"ל ליה כמדה מרובה יתר השנה דלא דמי'
אלת כחכובל דנחא. ומכ פניה. איס כחכוב . ומי' מ' מצה .
כלי ס' רה . ומה ארש אשר לא ידע . ומה או אדבר אשר לא
דיבר . רק פנחוסותי' חפכני ואולי' מאדרגתי' הכי' להשיב
שואלי דבר דכיר של אופינו כמחרי' לכל ד' . חיל השאלה דבר
שראובן ולי כחכובו דין כחכובל חכובל ולקח לוי לבורר שו' אלא
הכר ר' שמעון מחמתו של ראובן וראובן ביקש לפסלו באמרו כי
מחמתו פסול ליש עליו דין פי' וכבר פיה כי כשי פסוח
פשה ראובן הגיל ואולי שטופי' שוד פזית שלי' . ה"א אסילו אם
היה ר"ש הדין הנכבר מלי אורב גמור ומחלת של ראובן בלופן
שיכל לוי לפסלו אם ביררו ראובן מ"מ אם כדבר מזל לוי אין לו
סה לראובן לפסלו וכו' והרבה כפי' כחכובות רבות להוכי' כי כ
הוא מסברא דפשי' ומש"ס וכו' שדלי' שדלי' ופסדתי' מכריח
ואין לזייק חזוק וגם אי' מדמה שפאלא טלה של דש ארש
הטך זהו אם לא כשר הנכבר מכל . מ"מ כדי שלא יאחר האומר
רבותא לומר שפיר קאמר בלי ראיה מדפשי' לכך אף אם אימא
דהלא מזורש וזה כדור ס' ל' כשהאורב אינו פסול רק לאורב
לא לז' שכתבו חיל שם ספי' ל' מה שפאלא פורה קרובים לא
מחמת אהבה כדרי' שרי' פסולים לו בין לכות בין לחובה כ' .
ואי אימא שהאורב פסול אסילו לז' שכתבו אי' מלי ריה להוכיח
דכל דפסלה הסודס לקרוב אינו מנוסח אהבה דברי הוא פסול בין
לכות בין לחובה דלי' מהא לא ארי' דברי האורב פ'ו. כמקום
שהוא

שם מקום לבטל דין להשיב שאמר שנספס משקל להתרועע לשונות
 ג' י' יעצמו דעתו כסדרה לוי ראונו ודוק) ומה שכתב כח"ד על
 כנסתו שיש ס' ו' בחי' כלומר מה דכסב מהרמ"א חס דט דיעה
 דין שמה י' השנה למה שכתב שני המאורות הגדולים כשצ"ט
 ס' ה' והש"ך ס' ו' דאם בלי לדין ה"ל קבלו עליהם והלא ק"ל
 בקבלו עליהם שאל עמר הדן ח"י להחזירו ע"ל . והנה כח"ד ק"ל
 בדבריו ולא פירש כד"י מה דקשה ל' (פשיטא) דזה כוונתו וה"ל
 דרך הש"ס לאקשוי מדיוקא דרישא ע"ן תוס' פ"ק דעירובין דט'
 ובפרק נערה דניח פ"א) ובדלוי ח' קצ"ל ליה מרישא דדברי הרמ"א
 הא קצ"ל ליה מה חתא רמ"א לאשגחין כזה האל בכל הקרובים
 דינא הכי דאם דנו דיעה דין מאחר דקבלו עליהם כדנאם לפניהם
 לדין לדברי המאורות ה"ל . וטפי ה"ל לכת"ד להקשות מציפא
 דדברי הרמ"א דמסקי וכתב ו"ח דכשנא ממס כ"י בלוי ח' חן
 דיעה דין . וכנאן מלאה קפידתו מקום לזוט ספי דאפרש כד"ל
 שאין דיעה דין ולי בדברי המאורות האלו למה נאמר
 שאין דיו דין ה"ל קבלו עליהם . וזה קשה לכאורה נמי על הטור
 ס' כ"ב והש"ע דלשם דלא נקטו אלא חס קבלו עליהם ח' חן שג"ח זה
 כדאי לזכות בדרישה דאפשר לומר חס בלא לשייחם לזון דהוא
 קבלו ממס . ובאמת כצ"ק קשיו דתוס' דמס' י' לי מקום ע"ן כ'
 מי גריר לכת"ד דמ"א ח"י ח' בלא לפניהם לזון . דלמא בלמח
 חס בלא לפניהם ה"ל קבלו עליהם ממס ואפ"ל חובב ח' שולח נאמר
 ומוחלט חס עמר הדן דיו דין ורצ"ל לא ח"י ח' חן דדין שג"ח
 כפיכ כדכתב הטור ס' ג' . ומאי דמוכר כח"ד מ"ס בסי"ב חס
 סופר ואומר לא קבלתיו ס' משמע דמורה גם גלוי וידוע שבא
 לפניו לדין עד כאן לשונו לא ח"י דעת כח"ד מאזיח מקום י"א
 לו דמורה וגם גלוי וידוע שבא לפניו לדין דלמא מעולם לא באו
 לפניו לדין רק בע"ד האחר ואמר דאף על פ' שלא בא לפניו מכל
 מקום קבלו עליו כפי"ד אחר או בקנין וזהו שכופר ואומר להדיא
 ואינו רואה לילך לפניו להיות נידון אמנו וק"ל וגם בש"ס לא מצינו
 סתירה לדברי המאורות האלו כ' היא מחשבת גם היטב ולי
 דוחק במה שכתבתי . (הנה עכ"ת מדרש פני גדולים לישבם ואינו
 מספיק דמ"ס דמ"א בסי"ד מ"יר כד"ן שג"ח . וזה חס
 כ' כפסולים ח"י ח' ודוק . ועוד דמ"ס שם בלואי ובלוי ח' חן
 ל"ח דיעה דין ולי"א חן דיעה דין ודלוי דמ"יר חס כשפסקו
 לפסוק הנחבט ומ"ל החובט לחזר ולחבטו ולי"א לומר בחובט
 שבהרצוהו) :

ד ובר להראות שא"י רואה לשתות מי בלוי בל"ד מ"ס ח"י חס
 הנהלים מן לבטל של עיונו ה"ל ודעאור עהור גברא
 גבר חסם בעון של החרה חרות חמ"י כפיהו ח"י חן לפניו גם ח' ח'
 מאי דקשה לי בדברי ממונות חן כמק"ל חתא לפניו כד' שלח
 יאמר ערודא הוא דין עד שכתב עם אשר אחסין שאדבר עמו פה
 אל פה כ' הרבה פדוקוס י' לי לפרש ולעז כואת קולר נא דירה
 יריבא כשנאח' דיומא כבית דף י"א פ"א דקשה הש"ס על הא
 דאמר ר"י חמר שגאל והוא שגומד בלד שרבו מהא דר' וס'
 בר חנינא ה' וס' דר"י כ"ח ח"י ח' המשתמרת כ' עד לכשוק
 דמקשה ממעשה דר"ג והקדים כ' ויתר רב פשא בלואי סוג'א
 דף י"ב דדעת אחרת מקנה אותן שא"י . והנה הראש' והטור ס' ר'
 פסקו כ' הא דרב פשא דחלל כרמבים והר"ף יע"ן עליהם . והנה
 לפ' דעת רב פשא נוכל לומר ולחזק נ"י הא דר"י כ"ח דלא לאוי
 קשה מי"י על הא דאמר ר"י חמר שגאל והוא שגומד בלד שרבו
 דהא דר"י כ"ח מי"י כמתנה דדעת אחרת מקנה אותו ומתני'
 דין מי"י כמציא חס כן אפשר לומר דמציא חס'ו כח"ד
 המשתמרת חס'ו קונה חס לא כעומד בלדו דמציא חס'ו לא אפשר למימר
 דקונה מסעם שליח דלא הוי דומיא דשליחות דלית כאן דעת דשגאל
 ולא דעת השליח וכדפירש רש"י תלמוד דף י"ב יע"ן עליו ואם כן
 מללן לתוספות כד"כ בדיה חלד משום ד' כ' עד ובמציא חס'ו
 דעת אחרת מקנה אותו כפיכ שכתבתי כ' משמע דמשתמרת
 חס'ו חס'ו עומד בלדו קונה ומללן זה וגם הראש' כתב בדרישה
 ופסקו הטור כס' רס"ח יע"ן כח"ד עליהם . וגם י' לי פ"ן גדול
 על מהרמ"א כס' ר' ספיח ח' כמ"ל דכתב כה"ג מ"ס חס
 המוכר

שכח פסול דריש לזכות דין הוא נמי פסול (אין זה רח"י דס'
 לא ברירא לן ח' דה דבר חס שיה' גורם זכותו או חובתו ודוק
 דלא חשדין ליה כלל שפחות דה"ל נ"ל לזכות וכן למחשבה אלא
 ודאי דברירא ליה לכסוד דלזכות וזכות חס'ו פסולים רק ללד האחד
 ולא ללד ששגאל . וזהו רח"י ל' דמ"י הקלושה שאין עלי' תשובה .
 יע"ן כסמ"פ מה שכתב ומפרש דברי הטור יפה ונכון דעת'
 אבל במאי דכתב כח"ד כספות השלישי שמסוקס ליה ולא בריר ל'
 עדיין . גם חס'ו כמסוקס כו מאד פד שגטי' לזכות כמחשבה
 לכת"ד כזה ואומר שכתב היה ר"ש חובב לזה שברר אותו שחול
 פסול ודאי וכדכתב הסמ"פ פסול ח' כובלי' והדין נותן דהלא
 רחמנא דפסליה לחובב ח' חס מחלוקת בין דין מפלגו או דין
 שגבלי' דבורר נמי מקרי דין כדחיתא בש"ס ד"כ וכמה יגרע זה
 מקרוב שהוא פסול חס'ו כובלי' . והא דאין מחלקי' ביניהם היינו
 דוקא למאן דרח"ס ל' שאינו מחויב לסלק את עלמנו מהדין רק
 ממדת חסידות כדחיתא בש"ס ופוסקים וע"ז כתב מהרי"ק דשרי
 לזכות דין כובלי' אבל לא בלואי דפסול מדאורייתא . והכי מוכח
 ומפורש בדברי מהרי"ק בעלמנו וז"ל כל הקד עובדי דפ' שני דיי'
 גזירות דאמר פסילנא לך לדינא וכל המעשים הנזכרים שם לא
 שייכ' כשגבלי' וזבלי' דאם זה יכרור דרח"ס ליה גם זה יכרור כן
 ופיסקא דה"ל חלוי בשלישי המכריש ביניהם שג"ח . והנה יראה נא
 כח"ד שלא דבר מהרי"ק רק על עובדי דהס' דפ' כ' דיי' גזירות
 ועובדי דהס' לא הוו אלא מדת חסידות כדכתב כל הפוסקים ולי
 חיתא דאפ"ל בלואי ממס כשר כובלי' ה"ל לאשגחין רבועא ספי
 וק"ל :

ג מוכח מהש"ס דפ' י"ב דלרבנן דקיימא לן כוונתו דילפי'
 דשנא פסול מדכתיב והוא לא חויב לו ידיו וילפי' חובב
 משנא וא"כ כ' היכי דשנא פסול חס'ו כובלי' דלפי דמ"י גם כח"ד
 מורה כ' דל"כ בכל פסם כל אחד יכרר שונא דחבירו ולקחה
 מדת הדין (זהו גמגום וי' ברירא לן דמלא שונא לחבירו וז"ל
 ח"כ חובב נמי כחמח כר הרגשו כזה [פ'] דלפי' דלא מצי זה
 שברר חובבו לומר גם חס'ו כרור חובב שג"ח דודאי לא ברירא
 שימלא חובב שנו או שונא לחבירו דקשה שיעשה כד בכל פסם] כן
 חובב פסול כובלי' ולא רצ"ל להאריך ב' דלמ"י שגם כח"ד מספקת
 הרבה כזה רק דלפי דמ"י ראה להראות גדול שונא המערער שטעה
 מקנה אל הקנה ודי כזה :

ובמה שכתב כח"ד ושולח כפי'ן באשר היה לוי כורר שונא נאמר
 ומוחלט של עלמנו לדין חס מצי ראונו לפסלו שוודאי
 יתחזק זה הדין בכל חוקק ועזו לזכות לוי כד' שפ"י זה ימלא חן
 כשינו כמ"ס וכמה ימלא זה וכו' פ"כ . הנה ודאי זו היא שאלה
 הליך לפנים דהש"ס דפ' י"ב וגמס מוכח דלא אפשר להעלות על
 הדעת לפסול כבגן זה דהכי חיתא שם פ"ר והוא לא חויב לו יעידו
 ולא מבקש רעתו ידינו אשכחן שונא חובב חנלן קרי כ' כ' חלל
 ככר' הוא חויב מ"ס משום דמרחקא דעמיה חובב נמי מקרבה
 דעמיה פ"כ ולי חיתא דשונא פסול חס'ו כרור שונא דליה מעטס
 דכמה ימלא כ' ח"כ מללן דלזכות פסול דלמא קר' לא ח"י ח' חן
 באחד שברר שונא דלי' ולי הוא פסול משום דכמה ימלא כ'
 אבל חס'ו כרור ה"ל שגאל חס'ו פסול וא"כ בלואי דליכא למימר הכי
 מללן דפסול לגמרי אלא ודאי דאין זה ככר' כלל וכלל . (אין זו
 הוכחה דלפי' לאי שונא שלי חס'ו כשר לו לזכות כורר ממני .
 וחבירי וכל לעכב ולא עלה על דעת' שיהיה כואת וכאלה) . והנה
 מסוגיא דש"ס דהכא י' להביא גם ק"ת רח"י לסתור עמ' הראשון
 דר"אין דהלא הש"ס קאמר לר"י והוא לא חויב לו יעידו ולא מבקש
 רעתו ידינו ולרבנן לא חויב ידינו ולא מבקש רעתו לחרי' ח' ח'
 כו' ולי חיתא דפסול ששנא חס'ו ללד שגאל מללן לר"י ולרבנן
 לרב"י מדי חסידות דלמא חדא חס'ו דפסול לזכות דין שלא כרור
 ששנא רק שגאל וחדא חס'ו דפסול לזכות דין שברר ששנא
 וק"ל . (ולפי' ג"כ דלוי יכול לפסול מה שברר שגאל שונא של
 עלמו ולא מעטמיה דש' לזכותו רק חמ"ס ר"ל ג' חובב ושונא
 דכשרים להדי' מפ' דלא נחשדו ישראל על כך ה"ל לא נחמד
 לפנות דין כד' להתרועע . והא דלזכות וזכות פסולי' לזון היינו
 משום דדעת' אקטתי' דלא מצי חס'ו זכותא או חובב וק"ל . רק

המכיר השכיר לו חצר פלמו והמחלטים שמוכר לו מעורבין עדיין עם שאר מחלטין של מוכר מקרי מלך שאלו משומר ולא קנה עביל. והש"ך הרבה להקשות עליו שכתב ע"ד המסקנה דש"ס ולכאורה האמת כמו עמו דהש"ך. אבל בלימודי דשינהי העליתי דדברי הרמ"א מיוסדים על אדני פו ואין לי מקום להאריך בזה וגם שלא לפרוה כח"ר בכל אלה פ"ב אלא ואשתחווה מרחוק. אשר למשמרתו וזקן. כ"ד הקסן :

ה תשובה

מ"ס הרב הגדול וכו' איש כעולם חממתו דברי המאורות הגדולים הסמ"ט והש"ך בשם רש"ל במה שהצנתי על מ"ס דאם באו לרין הו' כאלו קבלוהו עליהו ולפרש דמ"ס בהג"ה ש"ס פ"ו' שחלקו הסופקים אם כדפיכד דע' רין דמ"רי באם נגשו למשפט פ"י כפ"י. תמה אני מאד וכו' אפשר לומר כן והלא הם לר"ה לכתחלה פסילים ומי כזה את המוכר לרין לפני פסול. ועוד דפסקי ותנא שם בהג"ה פלוגתא בי' דין דפיכד איש מוכר מערער איש נחבס. והלא אם פ"י רין הקרוב נפטר הנחבס ויאל' בדימוס ומוכר מערער גם כן אין דינו דין ולאריך דע' לרין דין דין דוקא בפסול אזהב. והלא כשכח זה המוכר והכח חבירו לפני רין זה לרעת הגדולים הבי' ה"ל בקבלוהו וא"ל כתובע לומר שכפאווה אם לא שנוסף טלחי פ"ג טלחי לומר שהנחבס הכריח למוכר שיתבס אותו [וע"י חו"מ פ"ב ס"א סי' ד'] מפ"י שלא קול או כדור לו ש"ס בידו עליו שפ"ה שלדעתו פסול או פסול הוא. ומה שביקש מכתב עוד איש השנתי הש"י ולפרש דמ"ס בפי' כ"כ ואם מוכר וכו' נטור ופ"י דלא ח"רי בבא כד לרין וכו' לא יתכן כלל כי המע"ן שם נטור וכש"פ לבנו י"ח דקאי אשלימו דמ"רי הכל כשכח באו לרין ולכך כתבו לבנו העיטוף ואם מוכר וכו' ולכן כתבו בפי' כש"פ בספ"ק אחד ואם כדברי מכתב היה ראוי לעשותו ככה וספ"ק בפי' פלמו. ולכן האיל שכבר נגשו למשפט ויאל' דין הו"ך הסמ"ט ליתן טעם דלא מחייב ליכנס שד"א מפני שאין זה כפירת ממון. ומכל מקום ס"ל הואיל דמ"ס י' נפקותא בחיוב ממון כשנפ"ה. ומכל מק"י הש"ג הש"כ עליו. מש"כ אי ס"ד דח"רי בשפ"ד לא באו לרין אין לאמר ואין דברים ולא ס"ד שח"ר ליכנס אפילו היסת ולא יא"ך הסמ"ט טעם לשלל יכנס שד"א. שהרי לא נדפ"י מי יתבס זה ומה י"ב זה [פ"י חו"מ סימן פ"ו סכ"ה]. ור"ס אם יתחייב כלל והרי כלל בידיו כל שאפילו יודה אינו מתחייב ממון (אפילו יתחייב בטובה כמ"ס הסמ"ט) אם מוכר אינו מתחייב רש"ל היסת וכמ"ס הש"כ פ"ה. ולפי מה שכתב י"ל אפילו יאל' דין דוקא בשמחתי בהכחז והוא טעם שלא קבלו והכי משפט המש"ך דברי הטור וברור מילולן וככה"ג מ"רי מש"כ באם נפטר הנחבס והמוכר רואה לחזור ולתבטו וטעם שלא קבלו פטור המוכר אף מש"ה דלא ש"ך ביה חיוב ממון אם יודה. ומכל מקום כזה י' מקום לבט"ל לחלוק ולומר כ"ן דעת המוכר לתבטו כממון ולרעת הנחבס כבר נפטר ה"ל כפ"י דררא דממוןא כמה שאלו יודה מוכר יספר נחבס. ורוא"י מ"מ הרמ"ב והוא כש"פ ס"ס י"ו דהטעם על חבירו טענה ודאי שטר שפ"ך וזו י' כי דח"י הנחבס הוא ש"ה שמעיק דאפ"י דאלו יודה לא מתחייב דבר דאין לו טעם כממון כלל. מ"מ הואיל ש"ס בזה טובה והנאם ממון לחבירו חייב ש"ה וא"כ י"ל דמ"ס אלו יודה לא היה מתחייב ממון ללא דוקא רק שלא י"ה שום ז' הנאם ממון לחבירו [פ"י] לקמן מ"ס בתשובה סימן מ"ב] כמו חבטו שאמר ליתן לו דמ"י שם מש"כ אם עדין לא תבטו פט"ט דאין פ"י לומר דה"ל חיוב או פטור ממון. ורוא"י שפ"ד י' לפסק ולומר כלך לרדך זו דלאו דוקא נקט אם יודה יתחייב ממון רק המכוס שבו אם יודה יתחייב מה שכנס ממנו חבירו ולכך אם טען הראיני שטרך או תניח להסתיקו מחויב ליכנס ש"ה שהרי אם יודה ש"ס לזה וזהו בו מחויב להסתיקו מש"כ חבטו ממון שאמר ליתן. וא"כ היה מקום לומר דאפילו לא באו לרין רק זה תבטו לפני דין קרובו ושמחתי להשיב לו מפ"י שקבלו והלא מוכר י"ל דמחויב ש"ה שאלו יודה היה מחייב לרין לפני זה דברי המופט. ומ"מ אין לסב"ל זו ידים ורגלים כלל ולא כפ"י ר"ק משום יגדיל תורה ודארי ולהשתעשע כפ"פולא כאלמא להרא"י

פ"ס לקיים דברי מכתב לא פ"ל האמת שהרי טרם שיכיר הנחבס טענה המוכר הוא ממון ואפילו יסכר כלל מלשמוע דבריו או מלכוח לפ"י מכל מקום מצינו המוכר אינו רק חציפת ממון ושפ"י קריק ביה אם עדין לא יאל' דין אלו יודה זה לא יתחייב ממון. וי"ס לסב"ל זו ראי' מדברי הסמ"ט פ"י ק"ק פ"ב רק שאין להאריך יותר ודי והוא י' הוכחה דמ"רי בשלל דין וא"כ אין כאן הלכה לסמ"ט וש"ך. וגם מנמרא דש"ס שד"א אין דרישה דין והוא נטור ופ"י פ"י ג"י השנה על הגדולים הבי' דויק. וגם מפ"יטב הש"ס על משנה דלאחר פ"י אבא מדאב"י לכו קמו מידו מאי מכלל דס"ל דש"ס באמ"ה ממ"ס מ"רי וא"כ"י ל"ס בשקנו על דבריו ודאי דה"י משפט לשון האומר לאתן פ"י אבא וכו' דאף פ"ל הכחז מוקי הש"ס לפרש לשון אמירה לכתובה (כמ"מ פ"י) מ"מ לומר ככה"ג דלא נצי אמירה כלל לא מצינו. ועוד דהל"ל כל הסולין כדפיכד דים דין ואין לומר דלא היה אם הוכרחו ג"כ דמי יכריח לרין לפני פאולין וכמ"ס ואין לדחוק ולומר דלא היה דאף אם המוכר הכריח לנכנס פ"י גו"ס או אי' גו"ס לרין לפני קרובו כדפיכד כשר דהיחא למ"ד אפילו באחרן לך מחלוקת מש"כ למ"ד דוקא במחול לך מיתוקמא משנתנו ובמוכר לא ש"ך לומר שכפאווה ככ"ל וה"ל לאשמעין כל שד"ו כדפיכד כשר. ואף לשון הרמ"ב וכל הסופקים שכתבו כל המקבל פ"י קרוב וכו' ופ"ימו עמר דין אי' לחזור בו ודאי משפט מאד קבלתו מתחילה וק"ל. מלכד גודל הלחץ זו הדחק לומר שכל גדולי הסופקים יסתמו דבריהם שאפ"י אזוראים דרכן לפרש [פ"י] בכריתות דמ"ה פ"א וה"ס דיי"א פ"א וש"י דכ"ה וכו' פ"י'] כמבאר כמה דוכתי. ומלאתי כ"י פ"י אד"מ דמ"י ירושלמי דאמר רב אבהו כ"ן דאיתן אחת לגבאי הו' כ"י שקבלו פליהם ומ"מ י"ל דדוקא שם שהשיב כן לפלמ"ד"י על שאל מהא דתנן אל תהי דן יחיד שאל רק מדת חסידות לכן יספיק זה מש"כ בקרוב או פסול או שום דבר שלא נכון ע"פ דין. אי' י"ל דודאי כשכחו יחד בלי שליח ביד כלל הו' קבלוהו מש"כ אם המוכר הלך לבד והם שלחו שליח ביד וכו' אין סב"ל לומר שזה שלא ראה לקרוב הו' קבלה וכא"ל ליק מ"ד על השיב רק על הסמ"ט כששולחן אחריו גשאר קשה דויק. וי"ל שגירושלמי הבי' לקח הרע"ב כמ"ס אבות פ"ד מ"ה כמ"ס שנקבלוהו אפילו מדת חסידות ליכא והסמ"ט תמה עליו וע"י נשי"ת של ה"ה בעל כ"ה. וכדבר מה שהפליא מכת"ה לעשות כשנפ"הא כפ"י דעת אחרת מקנה אחר בקנס המחילה תמה אני מאד על דעתו הרבה ושמן זית א"ך שכלו א"ך השאלו לבו לנאם ממנו האמת כי"כ ומה גם לבטוח ע"מ לטמור דברי המוספות והסופקים ואף אם אפשר למדש פכרות כאלה פלפולא כפ"למא מתוך ההפכה חילק ויכלק לקשור על ד"ו הכל כהכל נחדורי (לא פליגם אני אומר זה ח"ו כי תורת אמת כפ"י) מ"מ לחפוס תמ"ה הבלה להלכה כן נגד קדמוניו כפ"י תורת אמת אין לו. והוא כי לפ"י דעת מכת"ה לפ"י שג"ר דרב פפא דמש"י דעת אחרת מקנה שאלו בו אין לו שום אורך בחירון הש"ס לע"ל לחלק בין חזר המשתמרת וכו' משום דמפתח לר"ס דפסק הרא"ש ופ"יטב"י כוונתו ל"ק הא דר"י יוסי בר חנינא על הא דאמר ר"י אחר שמואל דאמר על משנתנו והוא שמואל נאד שד"ו רק ריב"ה מ"רי כמ"מ דעת אחרת מקנה: וכו' א"ך יעלה זה על דעת דריב"ה הלא פתח ח"רי קונה אחר ואין נע"ל תנאי בדרב. דלא דמי לחילוק הש"ס בחר המשתמרת דפתח חזר כן הוא ופתח שד"ה בפ"ך וי"ס מ"ס ר"ס דעת אחרת מקני שאלו דקאי על משה דר"ג וזק"ס וק"ל. ומהר דאם אפשר כשום פנין לפרש כן דברי ריב"ה קשה דה"ל דלא פלה על דעת אר"י א"ש לחלק בין דעת אחרת וכו' מכל מקום פאמא דש"ס דמקשה מהא דריב"ה על אר"י איש ה"ל לתנן כן דריב"ה מ"רי דפתח אחרת מקנה וככה"ג כפ"י שור שנגח ופ"י הש"ל ופ"י הכ"ה והפליג ה"ל לש"ס לאוקמי ריב"ה כפ"י ונפטר לתנן קושיות ההם. ואין לומר דאין זה הוכחה דה"י דר"ס ס"ל לחלק ולפרש דברי ריב"ה כן מכל מקום הש"ס לא ס"ל לתנן ולאוקמי ריב"ה ככה"ג דאם כן קשה מה ראה הרא"ש דאליב"ה כל שאלא וטריא של מכת"ה וש"י לפסוק כאוקמתא דר"ס אחר דבכל מקומות נארי הש"ס מסב"תו (גם לפ"י דעת מכת"ה דלמסקנא דר"ס חו' אין חילוק

מספיקתו המינה להכנס וללך למעשה דאפילו גבי נס לכלל
 הספקים לא פני בחלל הכשפמרת ופני שומרת מים בשומרת כולל
 שהם שלה אפילו אין השדה משומרת היו מגורשת ולכן יצא דבריו
 המור ושיעור בלויים פ"ק קמ"ז וכו' כי שם על מ"ש המור המשומר
 לדפוש ופשוט הוא מלך הסכרס ישיש נקים מיכא דאין זה מביאר
 בש"ס ומילא דמשיחא ליה ל"ע . ולפי דרכו נפל מחל משומר
 כבירא לשיסם כראש דלא יופיל בשום פני . וללאפי שד מלסאריך
 בש"ס קשיות ומיכוס שפלו על ל"כ בשמפתחא הסוף אמנם כדנר
 חזר חזר לדפתי הרנישו ב"ק קמ"ז חלמדין ולי"ע לישט וכו'
 בחוס' כדנר בלוי בחלל דמח' בחוס' פ"ק דמשי' בש"ס שרם שור
 שמה דליחא ש"מ שריל דליחא למלוא מכאס פירס ולא ידפתי אף
 אספר לפרש בן מיר' וכו' דהא מקשה שם מדריכא דאמר חזירו
 של אדם קנה לו ש"ל מדפשו וכו' ש"ל מדפשו כולל אפסי שאינו
 שם וכדמקשה בשמפתחן של הא דרי' ח"ש והוא ששומר וכו'
 מדריכא ואף אספר לפרש דליחא למלוא ומפסם זה ל"ל פשוט
 דהמס' לא גרסו בש"ס כפרק הר"ל כל היכא דליחא לירי' וכו' .
 וכבר הוכרע בכתב שפכים יחיד לי מכת השמקת כתיב הראשון
 וגם דרי' חלוא ונקשט' שיעניי דבר חלס כדוך קליה ואי
 חזין כהפסג דברי שיעניי חלוא וזוהי של האמת כאשר פשיט'
 חל ממוסרי ומס גס פתח חל און וקרי לפלגא דקשים כ"ד
 הסודר אסכו נלח ומשפספס כדכרו :

סיבאל פילאה וכו' היה אב"ד ור"מ כהנר"ר ח"י .

ו' דגה פתח בחתי בדברים חלו שאין ראוי להטלות על שלחן
 מלכים והסבה הקרובה לגרמם הזמן אשר לבי כל פמי
 להולא דבר מחשב תחת קנה רלוי בנחלי ולא בן ידמה מכת
 פנה אחרת כלל זאת . וחי נפשי שדברי מכת פדו פלי מלך
 ומסיד פתלמו כפי חכרונ הסוב לא יח ממל לפולס . ומי ימן
 וכו' יחד בקירוב בישרא דאורא ארישא דסיבאל אשר כר כסד
 תורמו לנפשו ויהי כפי כדכס וחכלל תחת לשוני את אשר אקוס
 שי"י בקרוב זמן כאשר ראיתי בכתבו . והנה על דא דחל קא
 ל"ינ אפי' מחדוס אשר ראיתי השגתי הקלושה רלוי לפני כוד
 רוס מפלמו של מילמי בלכ"ס יקרי' אשר בן דרך דרכנן מסכירים
 אים לקסירם כמולי אשר על בן לרלות פרו פללמי להציג לפני
 גרמא אלה לו שחיס הקשים עלי דברי ממונות . ולא כפינו
 הרמא יתפרשו סיכ יסי' לא פני להודיעי . והנה האמת אשר
 מלמי כפי דף ליכ פ"א פ"ד מין שחם אמר לו אביו כו' פאמא
 דכס כו' ואמאי האי פשה ואפי' פשה ולי"מ כו' ופירשי ז"ל
 אכידה פשה ולי"מ היא השב פשינס לא פוכל להפסלם פ"כ . והנה
 תמיס לי מלך על דבריו חלם דמאי קשיא כלל אספר להמליח
 באכידה דלא יפסד כלל על ל"מ למד כי הא דליחא בש"ס כפי
 דף כ"ז פ"כ ואמר רבא רחם פלג כו' הסמין לה פד שמיאפי
 כהפלים דלוי חיו פוכר חלל על ל"מ דלא פוכל להפסלם . ואיכ
 היא דל"י"פ ל"י לק כפיכ את שפסתי למפס' : עוד אהא היא
 אשר חזרתי להפלות לפניו מהא דליחא דף סקודס לוס כפוציא
 דמלך חמור ופרס רופים כדוך דמפתן רבא ומחלק בין אכידה נוסח
 וכן אכידה קרקע ומסיק הש"ס וסיפוק ל"י מאם אכידה נוסח
 דלמל קקלו לה ומשיי כלאחר דמפרו וסדר קקלו ופרי' ודלמל
 אחר פ"כ ומשיי לא אחרו כה ולא חזרונ כה דולי אכידה מדפס
 היא כ"ס . והנה הסודר ססקי כפי' רס"א ומדי' לפיד פיוסא דכריו
 כי הביא דברי הרמב"ם ז"ל ח'ל וכח הרמב"ם חז"ם שאין להחש
 ליסלם לפלמו מ"מ אין חייב ליסלם כה וק כסב הרמ"ם ואין
 כלאח בן דאכידה מדפס הוס ספ"ך פ"כ . ורלוי' ולא אכין דפ
 רכיו הסודר דלס לטד מדברי הרמב"ם וסרמ"ם כמקום כלוא אשר
 דולי חל לטד מדכריס דכלל פסקא דש"ס לפין כרואה ח"ינה
 מופתם רשות להרואה ליסלה לפלמו דאך יסלסו לפעו וכלל
 כרואה חיו ידפי לא אחרו כה ככר ח' ללו רק דממ"י אין כרואה
 חייב להפסל כה דלי לא אחרו כה ח"כ לא קקלו לה ולי אספר
 כה מכ"ס שאינו חייב להפסל כה דכלל אכידה מדפס היא ולי
 כוס ידפי כה המולאס דכר אחרו כה כוס ל"י רשות לי פלה לפלמו
 וליכ

שילוק בין חלל המשמרת וכו' אין מקום כלל למינח שכאס
 הסוס' כדנר כ"מ כחל וכו' דיל דפוציא פרק שור שמה חלוא
 ל"י משקלם בש"ס ולוקמחא דריס ודויד' כי קלרמי מלך . האמנם
 כלוא כ"י פמה מכ"ס על בחוס' כדנר חלל משוס יד ויחל כהא
 נ"י סכוי חוכמייסו) וכ"ס כמה שסכרין מכ"ס עוד על המדס
 וכחז חיל ואספר דמליחא ח"י כחל המשמרת כפי ג"כ פומד
 וכו' וכלל המשמרת בחוס' והפוסקים פמה חל מלך סה קדוש
 יאמר דבר א"ש סכרי ארי ח"ש על משמתי קל ומשמתי חל
 בשום פני לפרש רק באינה משומרת וכסמס שדס שזנקסס . הא'
 מדברי המשנה פלמס דלא זכסו לו שדכו רק כלי שכו ונגמל
 דדוקא עין חלריסס ומינן מכלל דכסדס שרלס אין חומס ואין
 גדר מייר' . כ"י מוכח ג"כ מלשון הש"ס דמשי' על רמיות'
 דריכ"ס ס"מ כחל המשמרת וכו' ולא אמר דרך לוקמחי' על הא
 דאמר די ח"ש כמסמתי סכ"ס כמסמתי' דלרץ פומד כלל כחל'
 שחלס המשמרת ר"ל השדה ככ"ג מיירי שחלס משומר חלל פ"כ
 אמר דהא פשיטא ל"י כסמס שדס ולא כה לחדס את זה רק
 כפירולו קמיל דריכ"ס אף כחלרי סמס אמר ולכאורה כולל בין
 משומר ובין חיו משומר כמורגל בש"ס ככל דוכתי' לומר חלל
 המשמרת וחר שחלס המשמרת מ"מ מוקי לה הש"ס דמיירי כחל'
 המשומר ולא חלסוך ריכ"ס לפרש משוס דסמס חלל מוקף
 וסמור הוא . כ"י דמנח שחלר ר"י ח"ש על משוס וכו' שפומד
 וכו' דמשיחא ל"י דלירי כשדס שרין ופסחו לכל רוח סכרי
 ללוקמחי' בש"ס כחל המשומר לא ס"ל דכ"י פומד וכו' ואף דבר
 סמס דהא לוסוף חלוק דרשם אחרם מ"מ לא ילל חלרי' סכרית
 השדה וסירחוס מפריס . ואספר דפמס מכ"ס (אף שאין לשוט
 והפסחו על הסוסקס משמס סכ"י) לומר דמלך סכרית רש"י
 דמליחא וכו' לא ס"ך זכ"ס מלך שליחות י"י לפסוק דאפילו
 כחל המשומר כפי ג"כ פומד חלל לא פלה על דפסו לומר
 דמחוקמח משמתי כשדס משומר ואף כי ר"י ח"ש קלל משמתי
 ר"ל דלוא דדוקא כשדס וכמסמתי רק ס"ל לר"י ח"ש דהא פמל'
 פומלם ככל חלל כפי פומד ל"י המשקל . וכדולי' לסכרית
 רש"י יפה דינר מכ"ס ומלך ליחא לן דכסרינו פמד כוס אף כי
 דדוקא הוא וכו' שאין סוכסס לא בש"ס . ומ"מ לקים דברי רש"י
 אף לרשם הסוסקס אספר לומר דס"ל דחל' כחל המשמרת
 ובדבר דסמס הוא לו אף כמליחא זכ"ס חלל לוס לא רמי דקל'
 ולא משוס יד ומשוס שליח רק מסר דכל דלי כפי מל זכ"ס כ"ס
 ס"ל כלוא זכ"ס וכמלן דמנח כדנר וכו' וקוסקס' וכו' משוס לשון
 כ"ס כ"כ גבי משמרת על ג"כ וכו' חלסוך ריכו וסכרל דשליחות
 לרשות שחלס משמרת ומל רשות ככ"ג כי רש"י דלא ס"ך כ"ס
 שליחות כמליחא כי הכל סוכב על קושיים רכ ש"מא לר"ס כפס
 שחלר דמס אחרם מקסס שחל דאפילו כחל שחלס משומר לא
 כפי פומד כלל וסל זכ"ס משי' לו ש"י' דרי' ומ"מ כנס דחוסס לא
 זכסס כפיכ אפילו כרשות שלס המשמרת . ואף כי ידפתי ד"ס
 להקסוס ח"כ אפילו פומד ג"י גס נ"י וכן סקזקסס אחרים
 מ"מ כככתי כדוך אספר ואם שגיתי כה אפי' מלין דפכים אין
 מקום פמיס על בחוס' ועל הפוסקים . וספי' ח' מלס לרקק
 דרי' וספי' ללוקמחי' דרי' ס"ל דמליחא לא כפי משומר למד
 ונ"י ג"כ פומד מלשון הש"ס חל רכ ש"י' לר"ס חרי גס דרשם
 אחרם מקסס ואמר פולא וכו' מדליחוך ר"י להקדמס וסכסס זו
 מכלל דהא ס"י גווסל דאך דמס אחרם מקסס כגון מליחא ל"י
 ואפי' שרי' מ"ס פולא וכו' ג"י משנה דגס זכסס כ"סס דדולי'
 המשמרת וכמ"ס בחוס' ליסל כשמפתחן ג"י משוסס על ג"י חל'
 דאפילו כחל המשמרת כפי פומד ג"י מליחא . רק דמס כה י"י
 לדמות ולומר דרי' ככס גדול וקושיא חלימחא כה להקסוס משמסס
 וכו' דאמר פולא פלה דאפילו כמשומר כפי שואדא ורי' אפילו
 כחיו משומר לא כפי פומד ואפי' דאפילו כלי סמס וכו' גס
 דרשם וכו' ח' ג"כ קסס . ח"י כפי להקסוס גס מחל' דאספר
 ללוקמחי' שחלס משומר . ואספר דאפילו כ"ס י"ל שחלס משומר
 וכסו שחלס בחוס' כ"כ ג"י משמתי על ג"י . ומ"מ ר"ל דאפילו
 לרשם רש"י דמשמרת מיירי דס"ל דמליחא אפילו כחל המשמרת
 כפי פומד מ"מ לא ס"ל סיפוכו רק כשומר למד ס"י . ולולי

בשאלה שם והרפת איש שלו כלל וחת'ל שהוא שלו להנא הוא קשרה וסופרה לא הליה ברפת הנשחצר לא היתה רופה מאד וברחה ונכנסה לשם . ומימי ימי :

ח שאלה

ממרחק באה אלי מלמדנו מוסלם חרף וכך מילדי קיץ ונקשרו והשמתו החלפתו ככה כי כתיב בתארים ומאחר דרך מברעול לא כדל . והחלפתו דבריו ענו המבוקש וז' כתיב חסד' כח הסוד והוא מלשון הרמנים חיל וזן לך דבר וכו' שהנאל מה מלוד קיברו וחזיק קורא וזל המורח שכח על דברי הרין שכח דסא דמנעלין פכוד מפני מגילה סייט שם אחר כך זמן לפכודא חל אן זמן לפכודא חן מנעלין פכודא דלורייא מפני מגילה דרגן וכתיב פי' הראים וכן נראה מרמנים שז' וז' חן מימ שאן לו קונדן שפוגע פ קיברו חסילת וחזיק קורא דמשמע אי איכא שהוא חן ואי לא לא דליכ וחזיק קורא ליל . וכתיב כי וכך פי' דבריו חן שהרמנים סוכר שמה שאלמו דמה מלוד ומגילה מימ פדף היינו לפעין קדימה חל לא שחמכסל המגלה נגמרי . אם כן ה"ה דשאלמו מנעלין פכודא מפני מגילה לא ביטול נגמרי קאמר רק לפעין קדימה . עכ"ל כי יסין מר בארבות . והנה לפעיל יס כאל מקיס פיון ולישא וליחן חוך דבריהם של שרי אבות פולס חלו ואשרה לפעין משפט . דקשה לי על הרין דפי' דפכוד ותקרא מגילה מגילה פדף היינו רק לקדימה חל אם ידעה אחד מכן שאן זמן לשנייה דחן מגילה מפני פכודא ח"כ מאי פדף הש"ס דמגילה ד"ב על כתיב שהיו מנעלין ח"ה ובאף לשמוע מקרא מגילה ק"ו מפכודא ופכודי חצורה מח"ס והא כתיב וכו' ואזי גדול ח"ה יחזר מ"קרבם חמדין וכו' ח"ה הש"ס חילק בין ח"ה דידת או דרבים לשני הכ לפעין קדימה פכודא פדף מחמת ופל בית רבי חן מנעלין ח"ה היינו לקדימה לשמוע מגילה כבוד ק"ו מפכודי לרין נמי קדימה פדף דאם יס פנאי לשנייה פכודא קדיס . חל ביטול נגמרי כמו כיוסע שבעלו ישראל ח"ה ופכודא ח"ה חצור כמו שכח סרין כמגילה ופכודא דלפין קדימה מגילה פדף ולפין ביטול פכודא פדף ה"ג ח"ה ופכודא לפעין קדימה פכודא פדף ולביטול ח"ה חצור ולק"מ דאף ח"ה נמי שדך קדימה פכודא ח"ה וביטול ח"ה יומם וילא כמו שכתוב לקמן בזה"י . ועוד קשה לי על הרין אם מגילה אינו חוזה פכודא נגמרי ופכודא נדח מפני מימ נגמרי מלחמות ח"כ מאי קא מביא ליה לרבה מ"מ ומגילה כי מיניס פדף פ"כ מ"מ פדף שדחה פכודא נגמרי ומגילה אינו דוח' ופני לפי' הרין שהוא דרבן ואינו חוזה פכודא שהיא דלורייא . ותף שם למחן דאכז' ליה לרבה כי מיניס פדף לפעין קדימה כפכרת הראים ובה מליו שנייה שוריס דגס מגילה לפעין קדימה פדף מפכודא . חל איכ קשה היכא פשוט באמת מ"מ פדף פ"כ נמי רק לקדימה . והיכא מיניס ראי' מגדול כבוד הכירות פין פדף רש"י והסתלמת שדחה ליה נגמרי . ועוד דכאחא אקשה למע לא ידעה מ"מ מגילה נגמרי אם הוא חוזה שדחה דלורייא נגמרי מכ"ס מגילה דרבן כמו שהקדו כל השפוט . חל פ"כ זל דכמגילה ומכל מקום לא סיל להרין הראים וסיל דלורייא הוא לדעה נגמרי ופכודא פדף מפני מכבוד הכירות שדחה ליה נגמרי אם כן סדרי קישור לדוכא לפעין דחי' פשיטא דמימ פדף שדחה פכודא נגמרי ומגילה אינו חוזה נגמרי . ועוד קשה לי לר' סוניס הש"ס דברסם דף כ' פדף הש"ס נבי מלחם נגמרי מגדול כבוד סדרי שדחה ליה שדחה ופירן איסור ממנון לא ילפין . וסדך שם נמי נגמרי מלחמות וחי' שז ולא פשטא שאני . יסין שם מר כאלך ואיכ לרין ח"ה אקשה נבי מגילה שאסורא הוא ופכודא חל מפכודא היא מאי מפכודי ליה לרבה נגמרי מלחמות כסם שדחה מ"מ פכודא כך חוזה מגילה . ואדרבה קשה לי השתא דמיניס ראי' מגדול כבוד הכירות קשה האדך יליף איסור לנכל המגלה ממנון . ועוד דשאר הסם דכאחא והשתלמתי וליכא למיף מיניס כמו שפירן הש"ס בברסות . והיכל דמשום פלני קשיות חלו יאל רין נגמרי רש"י דפי' שדחה ליה שדחה היינו לא סובל להסתלם לפרש שדחה אם ליה היינו לאו לא תסור וח"כ לק"מ דשם משמע דאס' כאלסור חוזה כבוד הכירות מדרבן שהוא ככלל לא תסור וילף שדך איסור

איכ מכ"ס שאנו חייב לכוזרס חלל ודחי' ברמם זה לא יסלה פל דעת אדם דהרואה רשאי ליעלה לטעמו דכלא אינו יודע ודחי' אם כבר כהרו בה יסין מכ"ס ויראה כי דברי נכורס ולא ראי' אחר מכל מברשי כסור וס"ע אשר כעלה אזה על לב :

תשובה ז

על שהקשה מכ"ס על מה שאלמו הש"ס כפי' דכ"ה [ק"ל] טעמא דכחז רחמנא אם שכתובי הא לאו הכי ה"א דחי' ואחאי הא כיבוד אב פשה ופכודא אכידה פשה ולי' וכו' והקשה מכ"ס דלגא מיני' כאל' אכיו המנון עד שיחיישו הכעלים וחזיק סול דליו פוכר רק בליס ולסבי חילפוך קרא . חמה אינו אם זו קושא לר' הכנס מכ"ס דמנון מקושית הש"ס קרא למע לי איכ נקשה חן דמי' חילפוך קרא ככל דבר פשט שאינו רק ליה לחוד ענו אחר לו לבש פשטא שמה כסך ופוד דאם חן לא יסב רק קרא למע לי נקשה מיני' וכו' דלחפוך להיטמא ופשי' להשיב אכידה ויס כאן כ' פשן וכו' דמנאל כסן פשה ולי' ה"א חוקי פשה ועשה שרי' דחי' ליה וכו' פל כסוניא והסתלמת טעמא שדחה מחמלם שקיל וסרי הש"ס ומסיק דלא חילפוך רק לחוד מיניס . חלל פ"כ לא דמי דשם קרא והסתלמת אינו רק כדמות על דבר נעלס וחידוש לפשטא חמה מחמלם ומכאן הש"ס כחלת גומא והוכיח דפ"כ לא חלל רק לחוד מיניס ואין לו עוד וזלנו לרפת ח"ל לומר עוד חוקי שחמלם ולכן אחר שם קרא למנאי אכא דפי' חלל דקרא לחוד דין חלל . מפני מ"ס הש"ס טעמא דכחז רחמנא חל שכתובי כי לא אחר קרא למאי חילפוך ולא הקשה על גוסא דקרא דחלי' חילפוך על כמה פכודי' שאן כסם רק לאו גרידא רק על לשון הכרייתא מקשה שהיכא הכי פכודי' היטמא ולא תחזיר ואפי' דנקייסיה למשל מ"מ הקשה חן יקס אל תחזיר והוא דבר שאי' קרא שלא יספס לאכיו ומה לו לפשט דומא דבר שאינו ח"ל קרא . ואיכ גס מה שכתב מכ"ס ליק דחי' קושית מכ"ס קושית רק באם היה הש"ס מקשה למע לי קרא ולכיו לא כן יחשוב רק על הכרייתא מקשה שאי' לפרש לשון אל תחזיר כמנחן עד שיחיישו הכעלים וסול דחלי' לשון אל תחזיר אחר שפלה משמע וכו' אחר הש"ס והכירות דחלי' לדי' משמע דכדומה כסוניא דהמנחן גוסיה ודק . ואפשר שפסל מכ"ס וכו' כחוקי כזה כדך חרף יס לו אבר לו ואי' מתגבר כפסלמא חרפת' של אחר והחמת אחס ח"ל . [ומה שזי' הרב עוד שלא הכין דעת כסוד פי' רס"א כמה שפסין על הרמנים והרמ"ה שס"ל שאן לרואה ליסול ככסמה לשמו דודאי הכי עונה כש"ס מפני דשמה לא חצור כי . חמה אינו מאד על חממות הגולה כמחילה מכבודו שמי שיוכל להשיג ראי' לו לפין נמוסין ומשיגים שדחי' להמנחן לשון יסור הכי משמע דדברי הרמנים פוכלים על דין פרה שפלה קאי חלל המסין יראה כי נמקוס שזכר הרמנים דין כסור והוא כפסיו לא אבר כלל שאינו רשאי ליסול וכו' רק כפי' מ"ה זכר לה ופשה דבריו שם המאד ממנון לדעת וכו' . לכן פ"כ נפרש שמי' הסוד שם וכתיב הרמנים ח"ס שאן לרואה ליעלה וכו' לא קאי על מלוא דופה וכו' ולא ידע אי חצור כי רק כמה דסיים שם ואם חצור כי וכו' פ"כ אז אחר שכח הרמנים שחילו ודחי' כסור כי אינו רשאי ליסול לפשט ולא כפידוש חלמא נמנים חלל מכלל וכן הרמ"ה ולכן שפיר השיג עליהם וכך הכין גס הכי כסור וכספא משנה ס"א מדכח שם דברי הסוד כפסין על הרמנים וק"ל . ומה שהפסל הכי כסור וכתיב כסר הרמנים ואמר דסיל דלאו משום שאינו חושש לפקח על שלו חלמא שספקירס ניל שאן די הסללות כזה כמי' הרמנים השליך כסור לרסיה וסלך לו דלא לבד אן חושש לפקח רק חילכו דידס . ואריכין אם ליסב מה שכתבתי קשה דשם פ"ה חשב להיח פרתו ברפת שאן לו דלא ולא קשרי מאד ממנון לדעת ואינו זקוק להשיג וכפסיו מ"ה כתיב או שאלמו ברפת שאינו משתמרת וח"ה מאכדת לא ינס ומוכה כש"ס מקור דבריס שאם יחיה מאכדת חייב להחזרה פי כש"ס לדי' פ"ה דלמר רכא כסל המימא אינה מחפס מדקסר אינו חייב ר"ל דחי' מחפס פי' מאכדת חייב להחזרה ופי' כסור ענו שם לר' רוחא מחפס . והמירון חלמתי למיד דחלי' כשראיו שהכעלים הימיה ברפת כזה ה"ל דין אכדה מדעת מפני

איסור ממנון הייט איסור דרכה שס"ל לרין מגילה דרכה אמנם
שני קשיים בראשונות זיט לספיד לישק. ואך רעזי להאריך
בכול הדברים כי לפני נר גלן פתחין מביט דבר תחוד דבר :
וראיתו כפי עניני ארץ כנען דוד סי' כג"ל ס"ק ב' חיל מל
כרין וס"ל פיו דהא אמר' מגילה עדיף מתיבת והאם
נתיבת דחה לגמרי וסי' שמה שלמוד אחיכ הוא מלוא כפר פלגא
וקיז הוא דהא אמריק בנמי מית עדיף מעבודה וכו' פתחין דבריו.
והנה לסברתו ק"ל פדיוסא מיני' ס"ל למסרך כיון שערין סובר
עגילה איז דחה פסדה לגמרי איכ האך קאמר העים של בית
רבי סיו מבטלין מים וכו' לשמוע מקרא עגיל קיז מעבודה דהא
גבי פסדה איז אלא לקדישה. ומאי ראי' שדחה מים שהוא
לגמרי לסברתו הא פסדה גוסא איז דחה מעגילה לגמרי לרין
ודיז לנח מן הדן וסי' אלא איכ כיון שזו איז קשיא קשיא מל
פרין נמי ארץ כה ממנו דהא דקאמר רבא עגילה עדיף היט פ"כ
רק לקדימה ואי משום דלא שייך ב' קדימה לסברתו זה פ"כ איז
דהא פ"כ מיה חייבים בקריאה בעגילה דלאיכ סרי כל ישראל
חייבים כתיב וכיון שחייב ללמוד יום ולינה עגילה מי יקרא כה.
אלא פ"כ פשיטא דחייבים בעגילה ופיו לא לרך רבא לאשמועס
דעגילה עדיף ולפני כיוול רק לקדימה שמחייב לבטל פסדו כמנ
קריאה לטור ולקרוח כלטור ובהא קאמר עגילה עדיף. בשלמא
נתיבת דרכים דפסורים מעגילה שפיר יוכל לומר. אבל אפילו כל
יחד שלמוד תורה יהיה פסוד מעגילה מי יקרא עגילה שקבלו
לקרואה ורבא פ"כ ריחוד חייבי דקאמר עגילה עדיף מדממנו של
בית רבי והעיים חורן לפיל הא דרכים ואיכ של בית ר' יחד הוא
ואיכ חס לפנין כיוול פשיטא דעגילה עדיף אלא פ"כ לפנין קדימה
קרא וזה נראה לי נכון כפ"ד. ומאי דקאמר מנן דוד עוד וקיז הוא
דבנמי' הא אמריק דפסדה קיל מתיבת שרי לי מלאי דכשים דלממרי
מים עדיף פ"כ מים דרכים קאמר לפסודים העים המדין שס
אכל דייחד עגילה עדיף ופסדה נמי עדיף מיני' ופל זה קאמר רבא
שפיר עגילה עדיף מתיבת וחייב לקרואה כלטור דפל החיוב פשיטא
נמי למימר. והאי דחייב דפסדה. ואיכ משום כהנה וז' אפשר
שדברי רבין שרידן וקרימין אכל מה שכתבתי זיט :

והנה חכמי הלכה להביל ראי' דבנתיבת נמי שייך קדימה ולא
כיוול ופנין כפי סי' פ' גבי קיש חיל ואפשר דרבינו
פוסק דהא דלמריק מי שלמוד תורה לרבים איז מפסיק דקרא
בטוה בענין שחם יספיק לקיש יתכנולו איכ ולא יוכלו ללמוד
וסי' ולפי מפסדו איז מניי שיתכנולו בהספקות לקיש לא משום
רבינו לכתוב פכ"ל. ויש לדקוק כיון דחית דרכים עדיף מקיש
דממשנמ שס כהנא"ש אפילו חס לא יתכנול אחיכ נמי לא יספיק
דמיכ מבטל מים כהנא"ש וז' שריך להספיק. אלא כיון שיכול ללמוד
אחיכ זה לא מקרי כיוול והי' ילמוד אחר בעגילה וק"ל. ואף
שס לרבות דהתם איז מחייב ללמוד פתחה יום ולינה ואיכ מ'י
להללים אחר הקיש משיכ בלימוד פלגא כמו כהן מחייב יום ולינה
ולא שייך תשלומין. דאיכ פ"כ קשה למי לא כהן הפסד דרכים
המפסיק בטורה איז מפסיקין לק"ז. אלא פ"כ אף רבים חס
יכולו ללמוד אחיכ לרך להספיק דאין זה מקרי כיוול וסי' בעגילה
ילמוד אחיכ ולא הוא אלא כמו קדימה כמו שסובר רבין דלא כמנן
דוד. וזה נ"ל סתם לדברי מנן אברסם סי' כג"ל ס"ק ג' שכתב
ומי' לריין לקרוא בעגילה ולהארה ארץ זה אלא דברי ניראום
דעגיל לא משמע כלום אלא כמו שכתבתי. ואיכ אדרבה מוכח
מכאן דרבין פ"כ סובר דנתיבת נמי שייך קדימה דלאיכ האך
פסדו של בית רבי קיז מעבודה זה חייבי לקדימה ובתיבת סוס
קיוול לגמרי. ואיכ מאי מקשה ופסדה מחורה מתיבת וסי' לשני
כלפני' דיש חילוק נמי בסברתו לפנין קדימה פסדה עדיף ולפנין
כיוול מית עדיף :

והשתא אבוא לביאר דברי הגאון שכתב דמיית איז דחה
עגילה לגמרי כיון שזו דקשה ליש כל הדין כ"ל
לקי ס"ל בעגילה שהוא דברי קבלה וסוף דלמרייטא כמו שס
כ"י כסר ר"ם סי' מקריב כבילו מנן דוד סי' מרפ"ז. ואיכ עגיל'
שהוא דלמרייטא וזהו כ"י פשוטא ניסא דחה פסדה לגמרי ופל
בית רבי סיו מבטלין הוא כפשוטו אמילי לסברת מנן דוד שסר

קיז מעבודה שריטל לגמרי ואיכ כל קשיים מתורגמס מאליו ואך
מן האורח להאריך. ואיכ השתא שפיר אכתי' לי לרבא כיון דעגילה
דחה פסדה לגמרי ומיית דחה פסדה לגמרי כשיטת אלו סי' מרייטא
עדיף ולא יוכל ללמוד מלאכותיו דלדרכה עגילה כפי דחה פסדה
לגמרי ואיכ פ"כ השתא כיון דמיית דחה עגילה דלמרייטא לא
יסל למיפסד מגדול כבוד הכרות שדחה ל"ת כמו שכתב
רבין דלא נשע דכרת כבדות דחה דלמרייטא ואדרבה שגאי
הסם דכפ"ס והסתלמה ואיכ לרך לפרס כרשי' שדחה ל"ת דלמריי'
והשתא קשה האך פסוד א פסד ממנון כמו שפ"י העים דבריו
וטו' ב"מ דף ל' לרך כהן כרמים שאין נשעש שדחה אותו
לגמרי ולפסדא איסור רק לקדימה משום כבוד וזה שפיר פסוד.
ויפין מר בעיטת כרמים נראה לי בסברה ברור ספד ומתורן הכל
דבר דבר על איסור. רק יס סובר עגילה הוא ממנו דלמרייטא
כרם שכתבתי לפיל דלא כרבין. ומה שכתב כרמים פל דברי
רבין וכן נראה מרמזים סיט שפירש נמי מ'ת עדיף לפנין קדימה
כמו שפ"י רבין עגילה ופסדה רק לקדימה אבל לדירה ס"ל עגילה
דלמרייטא דחה פסדה נמי לגמרי. וספיר אכתי' לרבה ומה סי'
מנן לאיסור אלא פ"כ לפנין קדימה פסוד דווקא. והשתא מה
שכתב כמנן דוד ס"ק ב' קיל דהא פספיק מגדול כבוד הכרות
שדחה לגמרי שס פ"כ עגילה נמי דחה מעגיל לגמרי וקיז דהא
עגילה איז אלא מדברי קופרים כמחיל ארץ לא משל לפי העים
דברטו דאיסור ממנון לא לפסיק. ואם נפסק לומר כמו שכתבתי
ברבין שהוא דרכה איכ איז דחה פסדה לגמרי וקשה לי לראש
כל הקשיים שכתבתי פל רבין אלא פ"כ ל' שהוא דלמרייטא
ופסוד רק לקדימה דווקא. ולפי ס"ל דברי העים סס פסודים
שכתב פסדה רבין גבי פסדה ומגילה וסברת כרמים גבי מ'ת
ומגילה י"י פסדות אלו לא יתאמו יחד וליע. פד כאן דברתי
באקראי בשלמא דרך פלפול ומתיבת שהוא שח של אש דת למו
עלה כל ד' דלמרייטא יודעתי אס יס ממנו דברבים ומקור הדין
שס מי וסברו יהיה כיוול מתיבת :

מ תשובה כמד ראה הפילוסופים סיור אבא סקריאט אסור
אמלפון רק האמת אבא יוסד אבילו' כפי נשמת
חיים מ"ב סי' וס"י מאור פירש חלק אמרי כינה פתח. וכסאר
בה גר טיד ובסקרנתם ספר חזק האמונה ובסקרנתם ספר האמונה
וכנתי דכפי ובכס"ב כהן רי"ש פאזנס ש"ס. וסנה מ"ס מתיבת
דברי יסר מנן דוד וסקשה פליטת חלשלי להודיע לבד כי יוסר עב'
שלישים ספרי מקור חיים מלאכי כסאר עגיל ארץ ולחשי גס
שניכס בעל מצידי ובעל מציא לא פשו מעדורי' כסאר ולרך לשונס
מיוסנס מלא גס פשו ולא חשו לקמחייבו כנתיבת מקומות דברבים
קליס כהדס במקומות מולח ובתמצי פליטס כהס קונטרס'ס ולולי
ספסל וססורה סיטו ממתיק למכית ארס דבריס מסס. ונהא אל
סמבוקס וסחלס ל"ס כלות הדייטס דחזקס כללו אמרי' להארה
נראה גר השל וספסל סיקקס סידות להבלי סבין לא לבד ז'
רק כמנן (ומיית אס ספסלס כסכף וגי' אס פנין דתס קדושים
כי לא מלאכס ס"ל ולא רחוקס ואס רחוקס ס"ל מנן) אף כי לא
פסד מתיבת פל ארץ סריקס סרורי' למשעס כמננס כגלילס וסוד
וסוף ז'. שחם דדחייט וס"ל כס"ל' לקייט שריטס שפילס דחה
למס פלס ונתיבת דחה לפסדיס. כמננס פסדותס שפילס דחה
לפסדה וסלל לא קיל סרי לרבות ספספסס ססוס' וסרין. ולפנין
קדימה אמר אס עגילה קדימה לכל ספסלס ולא לפיט ש"ס שפ"ס
ססורס מל ססוסלס ולפנין דחיס קלס רק שחן פסדס זס חותך כמו
סרלסלס למנן. וסר דבר סוף לקייט דברי ססוססותס סרין וסרלסלס
כי זס חות מוסל סל כל יודע סר סר כשיט ספ"ס כמננס דעפ"ס
הסם גדול אסח שפירמס דברי ספסיס. אמר שגקדס דהא דברי
רבא עגילה ומה פלסו סי' פרייור עדיף לא כלל כ"ל למלאר פס
מלס ומגילס סלמרייט' כמנן מקרי סרי דכלסו מיני' כקריאלס
סעגילס פס כסאר כרס סס. משיכ סל דתס מלס ומגילס ארס
דחק וסוקי סס"י שחן סלן ליכר דנאכר לא שייך מנן מלס.
ולא פלסל מנני' מס ש"ס להסרי' להארה דחס כלס וקוקסל למגילס
מססס ס"ל כמ"ס שחן לו קוסרין ואס ק נאך לומר דכל מנן קר

[illegible]

העמוד הראשון של ספר חזקוני, דף כ"א, עמוד א'.

דרכו לומר דספרותא ריבא דוחה לגמרי מטעם דלורייא חזק
ריבא ה"ע נר חסדא ידחה כל מטעם דלורייא. ודלור' ל"ח ונר
ניבא נר ניבא עדיף משום שלום בית וא"כ ידחה נר ניבא למטה
דלורייא וכן דברים שאין להם שמירת וסדר' כלל. ואמרי'
שהנה ניד חכמים לפקוד דבר מן הכורה בגזירות ה"ע במקום
שלא ידעו דווקא ובמקום שגורו מחשש יחסור דלורייא שלא לפשות
דבר ופילו פ"י זה מנבא מ"ס ואפילו י' בה כרם כנן פל האלה
ואזל (פ' במימיו ספר קרינתא פ"י מקרבן ספח ספס פל
כאלה ואזל ומה שהשינו בראב"ד) וכל השנים נגמרא בערב
כאשם רבא ר"ן פ"ב. ונגמרא שלשפמים פשו חזוק לדבריהם כשל
תורה פ' יבמות פ"ד ופ"ט וסירובין פ"ח כתובות פ"ה כ"מ
פל. ולפעמים יסור משל תורה אצל לא שיתקנו מ"ס ואין נאמר
בה לדחות מ"ס דלורייא חזק לומר כך. ואפילו אם נדע ונשיק
לספוחי' דמגיד אשר מכ"מ נחלה בו לומר דקריאתא המגילה הוא
דברי קבלה והוא כד"מ ומייתי ראי' ממ"ס כנה' מיימיו גבי לוס
גדליה מ"מ לא חמיר כולי האי שידחה למטה דלורייא. דעכ"פ
לא עדיף ככ"ל (יבנה' פ"ג דשפוט ד"ב פ"ג קרי' לחפיתא לוס
גדלי' דרבנן ואף דרש"י ל"ג ליה הוא מפסס אחר וכתב מקיימים
הגיר' יפ"ט) גם לא דמי לה לגמרי דפ"ב ארז"ל כמה דוכתי
ד"מ מד"ק לא ילפין. אכל כאלה הוא טעות גדול לומר כך (ומלאמי
בר"ן מס"ק דתפירת שהשיג פל מ"ס הרא"ש שמי פורים הם ד"ק.
ומ"מ ל"פ דכספ"ק דריבא כתב איהו ג"כ הכי) ואפ"י לוס גדלי'
שהנה דדברי נביאים וכן נקראים ד"ק ככל מקום ואזכור דכללו
(מה שהביא תלמיד סופר נרש"י ר"ס סדר חפירות הוא שיטת
גדול מאוד שהש"ס אומר כנמה דוכתי ד"מ מד"ק לא ילפין אף
שאין ענין למוכנה ומוסר פ' ריש ב"ק ובמסכת דה פ"ג דג' דג'
חגיגה דף י') מ"ס במשנה ר"ס סדר חפירות ונקבלה הוא אומר
קרו לנגמ' ואל גדיהם (ומזה מ"ס בסוף סליחות דתפירות כה"כ
שהנחנו כד"ק פל י' ירמיה חזק) וברי' אנשי כנסת הגדולה
כבנו מגילה אבחר כנגמרא דב"ב שבי' אחר חתימת חזון (מיהו
י"ל שפדין היו קלם נביאים אחרונים (פ' גרבה רות פסוק ובה
בוס) חיים וקיימים כמ"ס ונביאים מקרה לאנשי כנסת הגדולה
וכי' משמע בספר ה"ד ריש מגילה גם כבקדמת ספר הכ"ל שהני
זכרי' ומלאמי' היו מלאמי' כנסת הגדולה. ובמס' זכרים פ"י דס"ב
שהלכה נביאים פלו אחס מן הכולה ופירש"י חגי זכריה ומלאמי'
וכ"כ רפ"ב ריש מסכת אבות) וכו"ל ובה' אסתר לשלוח לאחמיה
קבועי' לדורות ולא ראו פד שמאלו סמך לקרא. ואף אם נאמרה
נרות הקודש מ"מ לא נאמרה נבואה והם מדרגות שונות זו מזו
ורמקאות מאד. ואפילו נאכל פלמינו כמה שפי' רש"י ריש ב"ק דברי
קבלה נביאים וכתובים (וכי' משמע נשום רש"ן הונא בש"ס
נח"מ פ' ס"א ס"א) וברי' מגילה אסתר ככלל כתובים [וכ"כ
דש"א שאין קריאת מגילה רק מזה דרבנן ושכ"כ הר"ן]. וא"כ כי'
אסתר לומר דמלכות שונות מנות ומחנות והשמהמה כמה ד"ק
וכ"כ בש"ס פ' מר"ן פ"ז. מ"מ לומר דמלכות קריאתא
הוא מד"ק וכ"כ לומר שוד דקריאתא נפרסם גדול פס הכבוד אף
שמ"י גם חז"ל לקרות בעשרה כמ"ס הפוסקים ידחה פסודה
לגמדי' איהו דעת פקומה ופקודה (וידעמי' שיש מקום להשיג פל
מ"ס מדברי הרב כ"י ככסף משנה כפ"ג דהלכות מגילה והעובד
אכל חליה לאגור דברי מטי' כך ואין מחזיקין ומשאים פירם לגדול
כד"מ וגם כרז כאלה אין עיקר דבריו סובבים שם פל קריאת
מגילה לא שם לבו לדקדק בזה יפ"ט) ויכול זה (ומלאמי' במסכת
סוטים פ"ח דנביאים נקראים ד"ק וכתובים דברי קדושה ושם
משמע נביאים פירש"י פ' בר"ן פ"ג דר"ה גבי שסוקי' מלכות
זכרונות ושפירות ומס' ל"פ פל רש"י פירש' גם כתובים פל דברי
קבלה ופ"ט מ"ס בגיטין כר"ף. ובמס' חולין פ"א דקל"ז פ"א פ'
רש"י דברי קבלה נביאים מפני שהכלו מרות הקודש) והלא גם
פירש' נקרא פירסום כמ"ס במס' ג"כ נפרק מי שמה זיל חייקי'
לי פשרה ואימא' כך נהפייסו המזכר לפסוד לא קיי ופי' רש"י
לפירוש' מלאמי'. וקיי' גבי ברכה המזון כר"פ אחד פשרה ואחד
שפרס רבוא אפ"פ דכתיב במקלות דאפקי' לדרשא אחריה נגמ'
פרק שלשה שאלו. וסני' ליתן למגילה משום פירסום רב ורוב פס

פסי' עדיף הקריאה וכל דכ"ס קריאתה יחיד נר קריאתה נפסדה
אפ"פ דגם יחיד שם פירסומא ריבא פלח כמ"ס למעלה אצל לא
לדחות. ושפוט דדחיית שעה גם חז"ל ככלל כל המלות כסמכו של
בית רבי כי היא כמו פסדה דמ"י ג"כ ללמוד אחר'. וידעמי' שיש
להשיג ממה שהקשו הסו"ס (ככ"מ דף ק"ט וכו' דכ"א פ"ב) פל
מ"ס רבא מקרי דרדקי דפסח כיו פסידא דלא סדר והוא כעור
חזק המפסס וכש"ס סוף ס"י ש"י יפ"ט והלא איהו גופי' אסר כשפסדה
ממילא נפקא וחילתו דמ"מ אומר שפי' שפסס ופי' יכול ללמוד
כסוגן לא סדר. גם ממ"ס האחרונים דפ"ב אין ברכה לאחר הלימוד
יחיד מאחר שלא שייך גמר מליה דתמיד החיוב פליו. ואין זו
קושיא דמ"מ לא מקרי כפול שעה כיפול מ"ס דלורייא' לא ק"ל
כרש"י דס"ל והגיה בו יוס' וליה דברים ככתבן רק אפי' לא
קרא רק שמה וכו' במנחות וכו' מוכח כמה דוכתי' ומהם כעור
וש"ס ח"מ ס"י פ"ס ס"ו ואפ"פ דשם משמע תלמוד לאחרים חצור
ל"ק מסבחו של בית רבי ד"ל דזריזין היו ולמדו אותו שיפור אחר
המגילה חז"ל לא ר"ל לימוד רבי פס בני ישיבתו רק תלמידיו רבי
שמו כל אחד בפני פלמו ויש עוד למרן ומפרי שהוא חזק למבוקשיו
אין להאריך בו כמו שג"כ מקום פ"ין כת"מ ככפר א"ס י"ר
להפסיק לקריאת מגילה כמו בדריזת חזק וק"ס ומפילה והוא חזק
לפיריני ואין כאן מקומו. נקום מיהא דגם כיפול מ"ס מקרי
לימוד לא דחיה ולכן מכתבין מ"מ אף למת שאינו מ"מ כמ"ס הסו"ס
בזה יפס כוון מכ"מ להשיג פל המגיד ויפ"ה הביא רביה מס' פ'
וישר חילק וכחך ששכרת דבריו. ומעשה כל דרי קרימות ודחיות
האמורים נפדין כדורים וישרים למלא' דעת גשינו קרימות
ובדחיות כסוד ספס ודעת. וככ"ג כמכו הסו"ס פק' כ"מ דף
כ"ג ריש פ"ב גבי הספירות לחלק בין דקומה לדחיה. וקרו' לזה
במס' דיתא דל"ג ספ"א למשי'. משא"כ בשאין סברא מחלקת
הפדיו' לדחות עדיף ג"כ להקדים כדמוכח בשמפתי' דמגילה
דשניסם בשם עדיף יכוה. ורביה עוד מנגמרא פק' כ"מ שאמר
אכפיה' ל' נר חסדא וקידוש היום הי' מיימיו. עדיף' וואל לדחות
זה את זה ואמר קידוש היום עדיף משום דתדיר או ל"ח וכו' והלא
מ"יכן פשיטא ל' דתדיר קדים אס לא משמע דכל התדיר מחזירו
קודם לחזירו כמס' מנחות ושם מיידי בקרימה ש"מ שאין חילוק
ומהיח' דפשיס בש"ס דבר שבת עדיף כפי' הר"ן למימר דה"ס
יקדים נר שבת כמ"ס הר"ן רק דידחה מפעמים ונפיקים ולא
משום חילוק בין דחיה לקרימה דאין חילוק כלי' סברא מחלקת:
ובכן אכל דלברי' אגרת של מכ"מ יניח' למותיהם ויפדיו' לפני'
לאחם ככני מרון אפס בקליר מופלג כי משתמח' השאיר
ההפסק אלו: **א** הקשה מכ"מ דה"ל לש"ס למרן ולחלק בין קרימה
לדחיה גרי' תורה פס פסודה ואין זו קושיא שלא נאמר בש"ס פילוי'
ודעת מ"מ פל פסודה או ההפך כפין פשיטת זה בזה ושמיסם
לפניו שיקדם א' לחזירו. רק הש"ס מקשה פל מ"ס בפשיטות ק"ז
מפסודה דמשמע פסודה עדיף וכן מ"ס פשה בלתי גבי יהושע
לא נאמרו דברים בפין קרימה ודחיה רק דשם משמע דח"ס
חמור ומה ענין למרן זה. וא"מ דמ"מ ס"ל לדחות ולחלק ולפעמים
יש לך פדיונות בזה ולפעמים בזה אף דדוחק גדול הוא מ"מ כבר
כתבתי שאין לחלק בכך בלי סברא טובה דעת ופסס:
עוד הקשה מכ"מ מאי חיבינא ליה לרבא פשיטת דמ"מ עדיף
לפין דחיה ודחיה לפסודה ופסודה דחה למגילה כאין
שבות. ובמס' כשפר ושכנו פמו אף שיש למרן דחינפיה לרבא
לפין קרימה כסברת הרא"ש כדל' מירון זה אחת ומוכרח הוא
לדעת הרא"ש וברי' גם כהמשך דבריו פדין לא שם לבו לחלק בין
הר"ן להרא"ש פד כמר הכי נפל כסברא זו לומר דחולקים ואלרי'
ל' מארי' כמ"ס בסמוך גג"ס. וכו' עוד דקשה כאלה חז"ל האריך
פשיס דין קרימה מדן דחיה כבר מיושב כמ"ס דסברא כעלמא לקח
לחוש מאוד לכבוד סברות. עוד כ' חז"ל אקשה למת לא ידחה מ"מ
מגילה לגמרי וכו' כבר מיושב כמ"ס שאין דחיות. מ"מ רק לשעה -
עוד כתב אלא פ"ב ל"ל דמגילה ומ"מ לא ס"ל להר"ן כהרא"ש
וס"ל דאכפיה' הוא לדחות לגמרי וכו' לא כן בלי לא זו הדרך ולא
זו הפיר' לפשות פלוגתא בין הפוסקים חסם מה שלא נרמז בדבריהם
אדרבה הרא"ש הביא דברי הר"ן וכו' דגם דברי הרמב"ם משמעי'

כך וסוף משייב לא מהגבר וחלק ועל מחלוקת אלו מלמדין ומועל
 פליט לרמק ולקצר דעסם כל עם סנוכל וריב סחמוריס ואיך
 בזה מלוק אה סמוריס ואם מפני קושימוי כנר מיעזים סם גנים :
עורר כי מרים חיל עוד ק"ל לפי סוגיא דסעמעהין דברוכה ר"ך
 מיד סמים גני כללים מכנר סנריו סדוחס ליה סנמורס
 וסרין סג ואל סעסס סארי וא"כ לר"ן ארי אקסס גני מנילס
 דאקורס סוס וסג ואל סעסס סוס עם אצני ליה לרנא לגמור
 סלמחוס . ליל סריל וסס אצני ל"י לרנא ספסמא דמי' עדין .
 קושימוי זו ככללס בקושימוי סריל ססקסס לרליס איך סנמס
 מנילס דוחס למי' וסמי דוחס לענרס . וסמי אינו דוחס לענרס
 סנן ססוס רק סלרליס קסס מאל לפי דמח סלצני דרנא סוס
 לסקריס ולר"ן קסס לרנא מעלחו דס"ל סלצני דרנא מוס עם
 אצני ליה וסכל סמוך לפי מי' עוד כי ח"ל וסדרנא קסס ל"י
 ססמא דמייוי רליס מנדול כנר סנריו סחלי ליל אקורס
 מעמוכא . ועוד סארי ססס דכחי' וסמלמח וליכא למילך מי'
 כמי' סמים סנריו מכל' סיסמא רנא סויוא בקושימוי סססס
 סכנא ועוד וכו' סלס ר"ל וליכא למילך מי' מוס דסיכי גלי
 גלי סח ורלי ליחא ססרי סגוי סלר סלמא סארי ססס דכחי'
 וסמלמח מעקסס ולילך מי' . וסס ר"ל וליכא למילך מי' מעמי
 סלמורו סמי' אקורס מעמוכא לא ילפיק סייו קושימוי סרלסוכס
 וסס ועוד .

דרינה לרנא מרי' כסל חירוי סמים סרי וקיס אקורס
 מעמוכא לא ילפיק . ולרנא דמי' ספריס גדול כנר
 סנריו סללו דלס סוכל לסמלס מעמח לא סיין גדול כנר סנריו
 סנר אקור וסיה לעמי' לסרני' דקסי' על זס מניסול סנרס
 וסקרינא ססס מעמי מי' מולמחוס ולילך מי' וסס וסל יסר מרי'
 סירין סמים סנריו סג ואל סעסס סארי חס אפילו סאקור איכ
 סיכ דמייוי סמנילס לרנא סרין דס"ל מרי' דלרנא אצני דמים
 סנריוס לגמרי מי' . יסיין סל מר סנריו ססוס' סנרס כסי' דף
 יס מר וסרס סנריוס סנריוס דף ל' מי' ססולריו סחוק' לסלן סין
 סיון (מי' ססונא קרלי') וסמדר כנר גדול לקמן (ומח סיימחא רנא
 למי' כי סמדר כנר ססס סס אינו סל ססס וקלס מאל) ולפי
 סיסמח דרנא סרין דמייוי סנריוס סנריוס מנרס איכ מייוי ג"כ סנאס
 יקרס סמנילס ירי' ססס וילך לו וסכמי' אפילו סאקור גדול כנר
 סנריוס כמי' ססוס' סלמסס גס סלמי' קושימוי מרי' ליחא דלין
 מי' סנריו קרלי' מנילס כקרס אקורס סלינו רק מדרנן וסרי גני
 כללים גופא ק"ל סל דסוסמא אפי' ססוק דווקא סכללים דאורייתא
 כנרס וסמי י"ד ק' ס"ג . עוד כי סריל סעפני סחי קושימוי סלו
 ילס סרין מפי' רמי' סמי' ל"ח סנריוס לא סוכל לסמלס ופי'
 לאל דלס סקור' סלס ל' לסיעמח לעסוס סיוור סין סרני'ס וסמלוקס
 סין ססוקסס ח"ל ספרי לר"ן מעמח אקור מעמוין סיינו אקור
 דרנן סס"ל לר"ן מנילס דרנן מכל' אין סלסון מריוקדק דלפי'
 סרין ללו דלס סקור אין סנן לעמוין כלל רק סלס סרוסו ללו
 דוסמלמח . וכנר מנרס דמי' קרלי' מנילס לא ססס אקור
 יוכס וסל דמי' אפי' לסכלס דרנן . וסמי סק"ל לסרין מנילס
 דרנן כנר כסננו דמי' סיסלוק על זס סוס דמח סליוי סנלס
 וענרמלס סכ"כ סמיימוי וסמרי' וסל ססוקסס ססוס מלס
 א' מי' מלס דרנן סיסמס אסרי לרנ"ך סוק סנריוס סססס כסרי
 לוחיוס וסיוס לסרי' דאורייתא ח' דרנן [ל"ע עקמי דלחו דנן
 וסס גס דסייוין ולמי' סיסון סלמס זס סרי אסריין סנרס ססססר
 וכי א"ס סיסמור ס"ד ויסון עוד סקסס] מעל"כ לוס גדלי' כל
 סוקסס סריל לא כסנן זו סס מלס רק ססוס סיוו מנריו קנלס .
 וכנר סלרס סוקסססס סעס סקקורס דרי' כנילים כ' וסוס אצני
 למיד [סמי' מרנא מעמ סיסוס סס ארי] ואין סלן עקמו סנריוס
 ל' סגס סקסר-סליכס מוסס כנר סעס סס . וסמור לגמרי סמי'
 וסרין סריל דלרנא מרי' ילס סרין מרנא דמי' מפי' ססוי' סלסס
 קסס לרנא וס"כ לא סיה סוסס סרין וסל ססס לו סרי כלל רק
 סיס כסנן כ' סיסמי' וקסס כ' וכך לכן ל"ל לרנא כ' וסל
 לססוסו סקסר וסס גס לרנא מרי' יס סקוקס לרנא סקסס .
 וסין לרנא איך סי'ס רמי' ססיוסו מעס דסקס סס"ס סנריוס
 דסקי' לס סללו דלס סקור . ואין לומר דמי' ס"ל דמח ססיון
 סעסקנא סנלמח יס ס"ס לומר כ' ד"ל סדוחס ל"ח סגס וסל
 סססס וסוס מעקסס סמי' ס וסססס ג"כ אין לר"ך לסרין גני כללים

דעקסס וסמלמח ד"ל סג ואל סעסס סארי . דסס סוק סרי
 דמחוס סוכס דכסר לאקססס לללו דלס סקור : וסרי דמח סרין
 סלי סקס דס"ל אצני' דסקי' סמים סג ואל סעסס סארי וסרי
 וסמלמח א"ל עוד סיון אקורס מעמוכא לא ילפיק דמי' סריס
 סיל וכו' לימוד דולמחוס . מי' סנרס מעמי כנר סנריו סקיס
 ועסס לריין סלו לומר דלס דמי' גדול כנר סנריוס רק סל סקור
 סנן כללים דרנן או סנלמול סנרלי' סמי' דמחוס סריל
 וסמי' דלין לר"ך לסרין לרנא זס סעמעהין דלס מי' דק ססרי'
 מי' קס"ל פי' סנריוס דלפי' סעסס סנרס מעמוכא אפילו סקיס
 ועסס וססס דמייוי לא סעסס סוס סעסס . וסמי מורס סרין
 דרנן וסל סעסס אפילו ל"ח דאורייתא דמי' כנן וסמלמח (ומכך
 אקורס מעמוכא לא ילפיק סלוק ססוס' דסיון גדול דוחס אפילו
 אקורס כמי' סנמון) וסמי ססס סיוורס כנמקסס סנריוס סג
 וסל סעסס סארי דכסי' מי' סעמעהין וק"ל דמי' סעסקנא וס
 לא לריך לסיון סרלסון דמלי' למי' סנרין ל"ח סלין מעסס
 סניסולס כנן וסמלמח וסמי מורס דמי' דרנן גס סעסס
 כנר סנריוס דוחס סוסו וסלין מעמוכא כלל סרינא וסמי' סקוי'
 דעמח' כלל וסל זכר סרין ססמלן על דמי' סג . וסמי' דרנא
 סוס כמי' לעיל דלין דמח כנר סנרס גדול כולי סלי וססס ל"י
 ג"כ ססנרס דגדול כנר סנריוס לא דמי' ל"ח . וסמי סנר סכי
 לססי' על ססנר דכס דמייוי סיס סרי דמי' לגמרי יסס כס
 וסס ססי' כלי' . אף כי מי' מרי' מנרס דמסמי' דלס סרי סלס
 לגמל סיס מעמי עקרס מנילס כנלס סנלס קרלי' מנילס לגמרי
 וסל סיס לריך לאסעפנין אינו רלי' מוכרסס ד"ס לססי' דקמ"ל
 אפילו ססי' וסנריו ססורסו אסמחן . וסליס מעפלין סורסס לסוס
 דנר וק"ל וסגיס סס יס וליס כעסמח וסלן אין מעסקין לססלס
 וקרייתא סמנילס אססר מי' אסריס רוס סענלס כנרס וסמי' א"ס
 ס' קיו קס"ל . מי' יסס למיד וסס ססי' מעקלס וסרי' דלמי'
 ס' מי' דק סססי' ס"ס סנרס סמי' כמי' לעיל . סנר סכי כנר סיוור
 דנר סמורסו לרנא ק"ל דמי' דוחס סנריוס לגמרי מעמי דמי'ס
 דנרי קנלס וסמחוס דנרי מעמח דלס דמי'ס ד"ק סוס סיוס
 סוקריס דמח מעמי' רק ססני' רלי' סכ"כ ג"כ ססס ר"כ וסני'ס
 מני' ד"ק סס דאורייתא . וסלמח כלל מעקנא' כנר סנריוס
 ד"ק וסוסס לענרס לגמרי רק סלרנא מרי' קושימוי מוסוליס
 סמים . וכנר סלרס ססמני' וסלריו מרי' ססמחן זו סג סג
 מאל וסרין וסרלי'ס לא כסלוק וכו' סרין וסמי' לא כסלוק לא דין
 וסל סמי' ל"ח סנריוס לסמנר לפי' סלמח כי ל"ח סכל סעסס
 אפילו דאורייתא מי' סג וסל סעסס כנר וסמלמח וסמי' דרנן
 אפילו כנר ססס . וסרי' דנר אקור יס סיוון סין סמדר כנר
 לסמדר כנר ססס ססוס' וסל סליוס סקוקס מעסמורס מעמי'ס
 סניסס על יסר ססכל וסססרס . סוק דנריו ססלור לו דנרי ססי'
 סלי' סכנן סכי סרנא יסר דמח סרין וסס סרלי'ס וסס סולוקס
 לא סרי זס כסרי זס ולפי' מי' יססר סססרס מוסס סקסס יסור
 סלסס וסוסו על מעסמח וסין סלן סיס סססס עליס :

יאיר חיים בכרך

יאיר חיים בכרך סמלמח וסמרי' וסל ססוקסס ססוס מלס
 וסלל דלס סלי' סרין וסלי'ס וסרי'ס סססס כסלר סוסיס
 וסמרי'ס סלו וסלי' דנרי אקיס סיס .
דרינה לעפן סלמח אף סל כסוסו מורס ללמי' דמי'ס א"ס
 רק דרנן וסל דלס לענרס דאורייתא . אכל יס ססוס
 לרין לסרי כ"ס סקקסס וסללי' דנרי ר"ן ל"ע כיון דלמי' לגמרי
 מי' לא סיססוס מנדול כנר סנריוס ולי' דמי' לקריסס כסלר
 סללס לסלמי' וסס מי' יסרס עליו כי סוס זס וסכס דווקא לסלן
 אצני' דרנא . ולרנא' . לא אקסר . לסוסקסס סרי' . כסלס' אכל רלי'
 לסקור רוס סנן זס . חס ססלי' סני' דמי' סכנא אצני' וכו' סמי'
 ס' סרס' לומר דלמי' דרנא מי' יסרי רק לקריסס כנר סכנא מרי'
 דמי' וסנילס סי'רי יסרל לעסוס סמי'ס וסמי' ל"י סמים
 לעפן קריסס סס יסל לעסוס סמי'ס מי' קורס אכל סלס'
 לסמיוין סס יסיה סלמין סלס יססס סנריו מי' קורס יסל
 סמנילס לגמרי וסלס יקרס קורס יסל מדיין לקורס מי' סלמי'
 וסלמ' סזס דמי'ס קורס זס סלמי' דנריו אכל לעפן דמי' מי'
 יססס לומר דמי'ס ססוס דרנן קורס מי' דמי'ס . ולמרי' לא

דמגילה הוא כפי דאורייתא היינו לר"ת. ולר"ת יש לי ראייה פשוטה מלה וקידוש היום לא עדיף ש"מ כיון שהוא גם פרסומא יסא דוחה קידוש היום דאורייתא וה"ל ומכ"ס מת מזה שכ' מ"ו ככבודו ופסלמו שלא מטהו מוני מלות ומגילה הוא כפי דאורייתא ופרסומא יסא פשיטא דדוחה אותו. ואם נפסק לומר שאי הכס מדיטל לקדש על הפס כמ"ס מלה נסח ס"ן וכן ראינו בכ"י בשמו כי ר"ת רוח אחרת פנו לדחא כהנהגות אשר"י נכ' כ"מ ופסמ' דף ק"ו פ"ב בתוס' דס"ל לר"ת דאין מקדשין על הפס כלל וא"כ נדחה קידוש לגמרי מלה דרנבן משום פרסומא יסא לדעת ר"ת. ואין לומר כמו שכתב במג"א ס' רפ"א דר"ת ס"ל דמג"ש אין מקדשין על הפס משום דכבר ילא בזירה במפילה יפ"ש. במחילה מכבודו לפיכך הוא ראה (אמת הוא שלא ראה דברי הרא"ש ומ"מ דברי המג"א אמתים כזה והוכחה הרא"ש אינה מוכחת ד"ל דאין לו משום לקיים כלל קידוש היום לא כיון ולא נפס' [י] ולפסלדו דאין מקדשין רק על פסח שלם דפרוס גרע מכוס פסוס והארכנו בסמ"ח פ' ס"ד י"ן] ולדמג"א י"ל דכפל האכפ"י מסתפקא ליה אם ילא כמפלה) מוספת פרי פסחים ולא ראה ברא"ש שם דדייק כן מדאכפ"י לן בשבת ל"ח וקידוש היום כי מניינו עדיף ש"מ דאין מקדשין על הפס כלל דאם לא כן פשיטא יקדש על הפס ויקדש ל"ח לקיים שניהם וכן איתא בהנהגות אשר"י בשבת פ' כ"מ וא"כ פשיטא דס"ל דאין יולא כמפלה ואס"ה אין מקדשין על הפס דא"כ יאמר ההכרחיות במקומו פומדת ונווח' מאי איכפ"י כיון שכבר ילא כמפלי בקידוש פשיטא יקדש ל"ח. אלא מדאכפ"י לא ש"מ דס"ל דאף שאינו יולא אכפ"י ל"י ואלו פסוקי ל"ח פסוקי א"כ כמפלי פשיטא דוחה מ"מ לגמרי. ואמת כן כולן אינו אומר מה יפשה מכ"ס לדעת בתוס' פ' פרי פסחים דף ק"ו פ"א ד"ס זכרנו על היין ח"ל (כזה תלי מכ"ס דחייט דברי כמנינו למימר של המוס' נגד כל הסוסקים דלא ס"ל כן. ולאו מר בריה דרביא חתם פלס וכוודאי מהא דל"ח עדיף מקידוש היום נדחה דפה החילוקס סה"א ולדמנו ס"ל לאקשווי מנח' ריש דור לפי רש"י וכבר דחאו ר"ת ורא"י ממ"ס זמנין דאי חביכה ל"י רישתא מקדש אריפתא) וסוד מליט למימר קידוש על היין ד"ס אלא הא דמנכ"ן לר"ך שיפסוס הוא רק דרנבן ס"ל הרי נפידוש דפה סוכרת קידוש על היין דוחה אותו ואס"ה אחרת ל"ח עדיף וא"כ פוגמל ומ"מ לכ"ס ומכאן יראו פ"ן כפיין שאין זה תמי' שמתה מכ"ס הא"ך ידחה דרנבן כיון שהוא עוד סוכרת פרסומא יסא :

הוא (ל"ק דזה לא מקרי אפסר לקיים שניהם דמ"מ יש הפדד כבוד הכריות בזמן שקורא המגילה ומכאן זה בדבריי) לריכא לרא"ס לזה פשיטא שאם יכול לקיים שניהם אם יקרא מגילה מחילה וכספך ינטל המגילה לגמרי שיקרא המגילה קודם והל"ל כמזה פוכרת ואינה פוכרת דפשיטא דפוכרת קודם. וסוד דא"כ דכדעת מ"ד דנס מגילה ביחיד יש ה"א אם יכול לקיים שניהם אס"ה יקדים מגילה למ"מ א"כ למה לא אכפ"י ליה לרנבן נמי מ"מ דיחיד ומגיל' ביחיד כי בית ר' היו מבטלין לשמוע מגילה בדרים אבל למגילה ביחיד לא שמעיין. (הא פשיטא ליה דיש להקדים מגילה דורצין מקדימין וחשש שמא יפשה וכמ"ס שאין כסול מ"מ לשעה מקרי פוכרת) אלא פשיטא דיחיד לא שייך פרסום יסא כקרימה רק לרחייה כמו שאכ"ה באריכות ולא דמי ל"ח שמכ"ה אמו' ראה ממנו. ור"ה לזה ממוספת במסכת שבת פ' כ"מ דף כ"ד (לא הכנתי ראה זו והלא גם אי בתשובתי זכרתי דברי המוס' הללו) ומפורס כספסמ"ס באשר"י גבי הפסרת דר"ח סבת שחל להיות נשבת קודין ראשון בשל ר"ח ואח"כ בשל חנוכה משום דלפנין פרסום יסא הוא כמו כן אם יקרא בלבוד אח"כ של חנוכה כמו קודם ר"ח. אבל בהפסרת שהוא לפנין דחיה מספירין נרות דוכרי' משום פרסומי יסא עדיף מתדיר. וא"כ ה"ל הא"ך יפלה על הדעת לומר דמיירי כהולך מכפר לכפר ביחיד ויכול לקרות אח"כ שכבר קבר מ"מ מה לי (כבר הסברנוהו יפה יפה שרי חלקי הסודר והמוס' שזכר גם אחרנו וזכרנו והוכחנו דהפדשות מופיל לדחות ולהקדים והוא אמת הכרור) אם יקרא קודם או אח"כ והא"ך יאמר פ"ו פרסומא יסא עדיף שפנין זה לא שייך לכאן כלל אלא אם בדחיה לגמרי מיירי כמו בהפסרת יפנין דם שם ובמג"ד כ"י מרס"א גבי כ"מ. ופ"ו יאמתי לפרש דמיירי כהולך לקבלה בדרים וס"ל לרא"ס דמגיל' כפיין דאורייתא ויש עוד כזה פרסומא וידחה מ"מ לגמרי. וכזה מתורן מה שהקשה לי אמר' אם ית' ה"ס דכרבות דף כ' שרי וקיים דאסורא ממנח לא ילפיין א"כ מגילה דאסור' הוא ושב ולא תפס' הוא לילך מלחמותו דמ"מ דוחה אותו ה"ל כן מגילה (וכמו שהקשתי זה להר"ן) דשאי מגילה דמלבד שהיא כפיין דאורייתא חובת קריאת' כמו שאכ"ה בסמוך יש עוד כזה פרסומא יסא. ומה שכתב מ"ו הלא מגילה דרנבן אין דפה פקומה יאמר לדמות מה מזה. הנה לזה אחרין קודם הקשוא שכתב מ"ו בשם מורי אכ"ר י"ל לל לריב"ל לומר דנשים חייבין כמגילה במסע שאף הם היו בלחותם הם לימא משום שהוא ככלל לא חסור וה"ל ל"ת ונשים חייבות ככל ל"ת. וכמה מ"ו פכשו כחורך לתרין זה בפנין מלקות ולפנים מירין ליה בפנין אחר. וא"כ בפניי תמה אי על שני אבות הפולס הא"ך חלקו בדבר זה ופסלם מהם דברי תוס' כ' פרי פסחים דף ק"מ פ"ב ח"ל שאף הן היו בלחותם הם ואי לאו האי ספמא לא היו חייבים משום דנשים פסורות ממ"ס שהס"ל גרמא א"ף על גב דארבע כוסות דרנבן כפיין דאורייתא תקנו פס"ל וא"כ ה"ל מגילה ו"ה דלריכין הפסס שאף הן וכו' (חלילה לא נפלה ממנו דברי האו' והמוס' לא הקשה שם קושי' שלנו אם לא שנאמר דהמוס' ה"ק אף על פי ד' כוסות מדרכנן ומיפוק ליה מלא חסור זה רחוק אף כי כל דמגלו המוס' כפיין דאורייתא סונתם דמשתמא לא תקנו לחייב הים וממילא לא הו' ל"ת דלא חסור ואף דזה מירון תורת אמת על קושים הרב וכן מרנתי לו בשנים קדמוניות מ"מ המוס' לא כוונו לזה וגם דברי מכ"ס אינם כמשמע שכיין לזה) דא"כ ה"ל שהם מ"ס שזמן גרמא דכפיין דאורייתא תיקון וקל. וכזה מיושב לי נמי למה כמגילה אין האשים מוילא' האשים כמו קידוש היום סימן רפ"א כמו שהקשה מנ"ס ש"ס. דכיון דסם חייב' משקס כמלמא שאף הן היו בלחותם גם ואנשים מחויבים מלה כפיין דאורייתא א"כ לכ"ה אין מוילא' האשים. כמו שכתבו הסוסקים לפנין מגילה גבי קטן שהג"ס נאמך איס מוילא' אחרים כיון שיעקר חיובו אינו אלא מדרכנן ומגילה עזמה נמי אינו אלא מדרכנן וס"ל דרנבן דרנבן וס"ל זה כן ואין ראוי לכסול הדברים ללא לורך. וזכינו לרין שכתבו ההוספות שדברי ריבן הככליים בלא חסור ה"ל כפיין פשה דאורייתא אף כמגילה אין למנוה וסוד כפיין דאורייתא ומס גם פרסומא יסא דוחה מכל מקום ופסיר (דברי רוח הס חלו דמ"ס פנין כפיין דאורייתא לפנין יפוי כה לדחות ואין הלשון סוכל ודוק) איכפ"י ליה אפילו לדחות לגמרי כמו שכתבתי מקדם. וסוד כלה מ"ס דא

ועוד ראי' מרי"ף שהשמים גבי מנאן סמכו של בית רבי וכו' וק"ו מסנודה לא גרים ורריך טעם למה. וס"ל לפיכך משום דלא לריכין לק"ו כיון דאם יקרא יכול להשלים מ"מ אח"כ אבל אי ילמוד פכשו ינטל מגילה לשמוע בדרים פשיטא דישמע מגילה בדרים וילמוד פורה אח"כ וסוד כמזה פוכרת שקדומת לאינו מוכרת כר"ל. ואם כן ה"ל כן אם יסיה כדברי מכ"ס אין לאו לריכין לרא"ס כזה פשיטא דיקרא מגילה קודם כיון (מ"מ מקרי דחיה לשעה כמ"ס בתשובתי) שיכול לקבור אח"כ ואם יפ"ש הקבור' ראשון ינטל כמו שפירש מ"ו דברי רא"ס. ואין לומר כמלמא הכס הוא פשיטא דמיירי מגילה בדרים אבל כאן לדעת מכ"ס מיירי ביחיד וה"ל מ"מ דוחה אותו אף אם יקרא מחל' יקבור אותו אחר כך ובהפך ינטל המגילה. דהא עוד זה יש כאן דחיי' לגמרי' אם יקבור מחלם אינו יכול לקרות המגילה ויסיס ה"ל דאס"ה קידוש מכל מקום דלר"ך הרא"ס לא שמוציין קידוש המגילה זה הוא כפיין דאורייתא ומגילה בדרים אינו אלא פרסום כמלמא דהא חילטיני ר"ח וכן אי יסדר אחר פסרה או לא לקמן וכס' מר"ן. ואם כן מכל זה מראה פירש הכ"ה נשאר. ומה שהקשה לי מ"ו אם כן למה נר בימו דוחה ל"ח משום שלום בית אין סתירה דרש"י פ' שם שלום בית שלא ישכ בחושך ויפסער ובמה הסירו משום נשך ר"ס חה נמי דאורייתא. [עמ"ס סוף משוכה ק"א] (דאחוכא ואפילו אמירה לגוי כקושי גדול הסירו קלח פוסקים ולונו המנהג ה' אסור לדעת רוב גדולי הפוסקים) משום פוגע שנת וקראת לשבת פוגע. וגם זה בפני יפלה שכתב אמר' על מה שיקשתי לתרין גבי קשיא ופסורה המורה ממת' וכו' ונחלק בין קרימה לדחיה ביחידים סיה ס"ל יכול לגמרי כמלמא שם כמכ"ר אראשון. ח"ל כשאין סכנה מחלקת

יא תשובה

מ"ש כהנה דאס דברני לא ה' לרין הרא"ם
לאשמיך דבדא"ל לקרות המגילה אחר כך
מגילה קודם למ"ע פשיטא דמגילה מזוה עוברת ומ"ע מזוה שאינה
עוברת. ל"ק כלל שכבר מיושב זה למעין כמה שכתבתי בשני
חלקי הסוחר באינציף דרבנא דפלה קאי הרא"ם ואז כי ה"ל דכל
קמי' שמייה הממ' אפי' עשה קפנה סוי בזיון והסדר כבוד הכריות
כי מאור חשו דר"ל גבי ממ' מזוה שכל כן קנה מקומו שלא ישהה
קבוצתו כמפשה דר"ס מחילת תשמישו לפני חכמים ובשכיל אהבם
מכ"מ להשיג לא שם לבו לדבריי. והכ' מוכח ממ"ש הרמב"ם הובא
בש"ס י"ד ס' שפ"ד אסור לו לזוז משם וכו' יפ"ש. ופוסק מוכח
מגולה בזה אם ילכס מכ"מ למחוי מורוילין בפומקי הלכות נפ"מ
ובחילוקי שול ושקר לא בפסקי הלכות ולדעתו דעתה הרא"ם ייח
הממ' מזוה דדוחס פסח דחיוכו כרם לפוק השמים ולחית הארץ
לקרות המגילה. חלילה לאחוז לדק לומר כן כ"ס לומר דרבנא גס
באפשר לקרות אח"כ יסמקס בזה ודוק. ומ"ס פוד דאס כן ה"ל
לרבא לאינציף מ"מ דיחיד ומגילה דיחיד ה' מנייהו קודם. לא
פמדיה על דבריו בזה רק כי מואנה הוא מנקס כי כבר ביארתי
דמ"ס לא שייך ב' דחיה ומזוה עוברת וס"ה לא שייך בו קדימה
שלא שייך רק בדבר שיהא מזוה הנפשים ונגמרה לשעה. וכבר
כתבתי שלדיתא אי' מסוסק בזה יחיד הד' בכפר אס' יפסקי מלמודו
או לא יתחיל ללמוד עד שיקרא מגילה אי' דמי לבדיקת חמץ ק"ס
ומפלה. והוא ממ"ש מ"ס דה"ל לרבא לאינציף ומכ"מ זכרו לבסוף
וכתב שיל' למיפסע ממ"ס רש"ל גבי י"ח ויש לחלק כי י"ח י"ס לו
זמן קבוצ בגמרא ואין להאריך בזה. נקוט מיהא שאין שיל' לרבא
לאינציף' כך ולפי שפה נתפסל ממכ"מ שהוא ספיא דדינא שכתבתי
ואין בו רק גזירות שכתב פן ישכח קריאת המגילה. אי' י"ל בעט'
הקדמת קריאת המגילה דזרזין מקדימין למזוה רק ד"ל מ"מ אס'
התחיל בת"מ לא יפסקי ואין להאריך בזה שהוא חזן לפעניו.
ומ"ס רא"י לדבריו דאין ענין מועיל פרסומא יסא לפנין קדימה
מחו' פ' ב"מ דכ"ז והלא דברי המוס' ההם נפיוו וזכרנו אותם
והוא לנו לישועה שיש לחלק בין דחיה לקדימה אס' י"ס סברא
מחלקת אבל שיהי' פזר כנגדיו כמו שפלה על דעתו הא ודאי
ליהא דהמוס' לא כתבו רק שלא ידחה סברת פרסומא יסא בקדימ'
למפלה מדיר מאחר שגם אח"כ י"ס בו פרסום גס. מ"מ לא נדחו
דבריו לומר שלא שייך מפלה כלל בקדימה בפרסומא יסא. דודאי
י"ס בזה ד' מפלה ופדיות אף להקדים כמו מפלה מדיר ומקורס
די' קפידה בקדימה ואחור מזל מפלתו. ולולי כי שוא שגא נפשי
היה אפשר לי להביא רא' נכונה לפוס' ריהסא דפרסומי יסא ראוי
להקדים ממ"ס דחיתא בנמ' פ' הקורא פומד דבהלל ובמגילה אפי'
פסרה קורין כחחד אפסי' דגבי קריאה בס"מ אמרינן פרי קלל לא
משמטי מ"מ באלו איירי דחביבי יב"י אדעמיסיה ולכאורה משמע
משום חיבת הכס וכו' כהדרי רמ"י ס' פסח' גבי הלל וס' בנמ'
גבי מגילה. והרי ארז"ל ריש יבנעת במו דאפי' מדרש' חביבה ל'
ואקדמה ש"מ דראוי להקדים החביב. וי"ל דהיינו מ"ס פרסומא
יסא עדיף להקדים מפני חביבותא. אבל חלילה לי לפשות סנגורין
לדברי דברני שאינו פ"ס האמת כי דברי רמ"י בזה לא שמיא ולא
סבירא לי דאס חביבות' דמגיל' משום כס הלל מאי איכא למימר.
ואף אס נדחוק בהלל דחומס ודססח (פיין פסרק בפרא דתענית
דכ"ח פ"ב בפי' רש"י) מ"מ דשטושם וסוכות מאל'. כ"ס דראש
חודש דאינו ללא מהנהג ולכך מדלגי דלוגי וזוה לא מזוה חביבה
כס שלא יחוש לחרי קלל לא משמטו. וסוד דבכ"ג אחריו בנמ'
פ"ג דר"ה גבי שופר איירי דחביב וס' רש"י שהוא דבר חידוש.
ורמ"י שינה שם הלשון וכתב משום חיבת מזוה ולא יפה פשה
דאי' קריאת המורה נמי וזה טעם שלא כ' רש"י כן (וסים תרמ"ד
כתב גבי הלל דחביב מפני שהוא שיר ושבת) מ"מ משם מוכח דאין
פירוש חביב משום הכס רק מפני שהוא מזוה דאפי' לקיץ ומזמן
לזמן מש"ס קריאת המורה הוי' בלי הפסק ג' ימים רלופים ורגיל
וזה כוונת רש"י בנמ"ש דבר חדש ואפשר דס"ל לרמ"י דאפי' דבנמ'
דר"ה מדמה תקיעת שופר להלל ומגילה לפנין חביבות' ויהי
דפתייהו מ"מ אין טעם האכריות שווין רק טעם הלל ומגילה אפי'
שאני

מחלקת העדיף לרחות עדיף גם כן להקדים שמייה בשם עדיף
יכונה ורואי' מש"ס פ' ב"מ שאמר אינציף' לי י"ח וי"ס ה'
מריכו עדיף ויהא לרחות זה אס זה ואמר ל"ס עדיף משום דמדיר
או י"ח עדיף וכו'. והלא מתיכן פשיטא ליה דמדיר קודם אס
לא ממשנה דכל המדיר מחבירו קודם לחבירו ושם מיירי בקדימה
ש"מ שאין חילוק פ"כ לשון מ"ו ואפי' פיינתי (פה לא ירד מכ"מ
לסוף דעמי' נפיוו דהכי קאמינא דמה פלה עדי' האנציף לומר
עדיפות המדיר לרחות ודוק) בשבת דף כ"ד ולא מלאחי ל"ס
טעם מדיר רק טעם משום שלום בית ומשום לער וא"כ שפיר
שעדיף לרחות כ"ל ואינו ענין למדיר כלל. אדרבה אביא ראייה
לאין מספר ומה אקבע אשר לא קבע מ"ו מסמורות נסופים בו
שקטם עדיף רק לקדימה ולא לדחיה. ופיקור מהפסדות גבי ר"ח
טעם דאמרינן מדיר קודם לקדימה וקרינן של ר"ח קודם ולפנין
הפסדה דהוא דפניה לגמרי מפסירין נרות דזכר' ולא עדיף לרחות
ומה שכתב מג"א ס' חרס"א סמירה מסוכה כתבו מוס' דף כ"ד
פ"ג גבי שיר של ר"ח ושל שבת ד"ה ואמאי מדיר וכו' דמשמע
אפי' לרחות מדיר קודם וכבד ויש ליישב. ואפי' אומר מסיקא לק"מ
דשאי' הכס דשבת הוא מדיר ושיר של ר"ח אין בו מפלה כלל.
אבל היכא שאלד שכנגדו י"ס מפלה גס כן כמו הפסדה דנרות אף
ד"ח הוא מדיר מוכה הוא פרסומא יסא. לדחיה' אמרינן
פרסומא יסא עדיף משא"כ שיר של שבת הוא מדיר ור"ח אין בו
מפלה כלל אמרינן מדיר עדיף אף להקדים. ומש"ה כתבו מוס' אף
בלא ר"י כה"ל כן וק"ל. ואף אלו נאמר כן גבי ת"מ ופסודה שיהא
שווין במפלה שפיר י"ס לחלק בין קדימה לדחיה ומסולק מכל
סמירות אמאי':

ומה שכתב אמאי' וי"ל וכהנה לדעת (קושייתי במסקנא וקושייתו
באינציף ודוק) מכ"מ חירון הש"ס שריר וקיים איסור
ממנון לא ילפינן ולדעת רש"י שפירש בלאו דלית להפסלם מעמה
לא שייך גדול כבוד הכריות בדבר איסור והיה למ"ה להרניס דקשי'
פ"ו מביטול פסודה ופסח מפני מ"מ וליק' מי' ואס' יאמר תי'
הש"ס שזו"א"ם שאני. כי זה נמי לדעת הר"ן לדחיה שב וא"מ
ואסורא פ"ל חמה"ה שלא הרניס (לא) ענפ ולא גנפ והרגשתו אי'
כלום כמ"ס שגם לר"ן בקדימה (מיירי) מכ"מ ממ"ס שהרגשתו בזה.
הא זה לי עיקר קושייתו שכתבתי וי"ל אבל זה לי קושיית עזומה
לפני' ל"ל לפשוט מגדול כבוד הכריות לילק' מלאחורו. לרא"ם
דקאי' לפנין קדימה אין למיפסע כמו שהארכתי בזה ודאי י"ס להר"ן
דהא ודאי שריר וקיים בכל הש"ס ממון מאיסור לא ילפינן. כמדירין
הש"ס נמי ב"ק פ"ק גבי כ"ד אבות דר"א ובכמה דוכתי'. ומה
שמירין אמאי' וי"ל אמתם בלה"ל (רלויי מה שהקשה איך פשיס ממ'
מזוה עדיף מגדול כבוד הכריות והמשיב לא ירד לסוף. דעמי')
קושים מכ"מ ליהא דאין מניסם קריאת המגילה רק דרבנן ואינו
נקרא אסורא וכו' אדרבה אוסיפת קיתמח דמכ"ס לילק' מיני' אס'
דוחא איסור דאורייתא בשב וא"מ מכ"מ מגילה דרבנן ולא חמיר
כאסורא דהא כ"כ דחפשי להקל איסור מניסוח קריאת המגילה
בכבוד הפסודה מכ"ס כיון שהוא איסור ואפי' דוחה וקשה לילק'
מיני'. והגה בטה"ד סימן רס"ו גבי מילה ומגילה י"ס מקום פיון
לדעמי' ומג"א כתב בשמו מה שלא כתבו בשונה ואין כאן מקומו.
ומה שפסקי בידו אס לרין להפסיק למ"מ בכפר ל"ל כיון שכתב
רש"ל גבי י"ח שרין להפסיק אי' דינו הכא דחד טעם אי' להו
זה אמת וי"ב שכל דברי מג"ד ומג"א בסיון מרס"ו מרישא לסיפא
אין כהן ממנו אינן רלויין לאמרן. ומג"ד כתב ומלכד זה אין קיום
לדברי ש"פ וכו' והמעטין ודע מהיכן נובע מקור הדברים מש"ס
וטוסקים יספוס בלדק משמה אמת וחודתו אמת אין מדבריהם
סמירה כלל. גם מג"א השיב על מה שכתב רמ"א גבי מ"מ כדי
לרכו. ולדעמי' אין מקום לדבריו ודברי רמ"א הם דברי מוס' מגילה
דף כ"ס פ"א ואין רלויי להאריך. וכל זה כתבתי דרך פלפול בעלמא
ולא חי' כמפסק כי האמת אי' מקבל ממי שאומרו. אבל מ"מ
י' עדיין לבד הדברים ואנא נמי לבד קאמינא דדברי אמאי' איירי
דחביבן פלי השתפספטי בהן ומו לא מידי':